

 STOWARZYSZENIE
ESWIP

ISSN 1427-5856

pismo organizacji pozarządowych
województwa warmińsko-mazurskiego

pozarządowiec

czerwiec nr 1 (156) 2015 rok XIX

iii AKCJA... // NIE BÓJMY SIĘ MARZYĆ # ASPIRE TO MORE // WOLONTARIAT EUROPEJSKI BEZ WZGLĘDU NA WIEK //
Z PAMIĘTNIKA PEŁNOMOCNIKA // GOTOWI NA MODEL? // GODNI NAŚLADOWANIA PO RAZ 12-STY //
WIELOLETNIE PROGRAMY WSPÓŁPRACY. CO TO ZA ZWIERZĘ? // UPROSZCZENIA (?) W SPRAWOZDAWCZOŚCI DLA NGO //
EURODESK // ERASMUS+ // STRATEGIA ROZWOJU III SEKTORA // AKTYWNE SPOŁECZNOŚCI //

OD REDAKCJI

Na Państwa ręce oddajemy kolejnego „Pozarządowca”, w którym zastanawiamy się nad współpracą organizacji pozarządowych i samorządów, jak nam to wychodzi? Czy po 25 latach wolnej Polski nauczyliśmy się ze sobą współpracować, czy w dalszym ciągu jesteśmy w opozycji? W tym numerze znajdziemy sporo inspiracji i dobrych praktyk z kraju i zagranicy. A jeśli ktoś z Państwa chciałby pochwalić się własnymi osiągnięciami, to właśnie ruszyła kolejna, XII edycja konkursu „Godni Naśladowania”, zachęcam do przesyłania zgłoszeń. Zachęcam również do zapoznania się z artykułem na temat uproszczeń w sprawozdawczości dla organizacji. Wbrew pozorom nie jest to temat tylko dla księgowych, a dotyczy nas wszystkich. A jeśli w wakacje zamierzają Państwo dalekie podróże, to ERASMUS+ może w tym pomóc.

*Życzę miłej lektury
red. Agnieszka Sójka*

pozarządowiec

PISMO INFORMACYJNE
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wydawca

Stowarzyszenie ESWIP
82-300 Elbląg, ul. Związku Jaszczurczego 17
tel./faks: 55 236 27 16, 55 235 33 88
e-mail: redakcja@eswip.pl

Redaktor naczelny

Arkadiusz Jachimowicz

Redaktor wydania

Agnieszka Sójka

Projekt okładki

Kuba Qbi Strumiński

Skład komputerowy

Agencja Reklamowa Contact

Internetowe wydanie pisma dostępne na

www.eswip.pl

Wydanie jest bezpłatne.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Zastrzegamy sobie prawo skracania tekstów i zmiany tytułów. Autorzy tekstów prezentują swoje własne opinie. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

SPIS TREŚCI

Rozwój sektora obywatelskiego

Prace nad strategią rozwoju sektora 3
Arkadiusz Jachimowicz

Wieloletni program współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Co to za zwierzę? 4
Monika Michniewicz

Wojewódzka Rada Organizacji Pozarządowych – kolejna kadencja 5
Arkadiusz Jachimowicz

Model Współpracy

O współpracy 7
Piotr Pniewski

Z pamiętnika pełnomocnika 10
Agnieszka Zabłocka

GOTOWI NA MODEL? 12
Małgorzata Hołubiec

Poradnik

Uproszczenia w sprawozdawczości ale czy rzeczywiście dla NGO? 13
Katarzyna Książczak

Eurodesk – informacja w zasięgu ręki 16
Marta Mazurowska

ERASMUS+ szansą nie tylko dla młodzieży 17
Katarzyna Dmowska

Wolontariat europejski 18
Marta Mazurowska

Aktywne społeczności 20
Maciej Bielawski

Ludzie i inicjatywy godne naśladowania

Rusza XII edycja konkursu „Godni Naśladowania” 22
Agnieszka Sójka

iiii AKCJA... 23
Ania Kazimierowska

Wolontariuszki z Hiszpanii na Warmii i Mazurach 25
Ewelina Warnel

Ludzie, którym się chce i miejsce do działania 26
Agnieszka Janicka

Inspired Youth 29
Agnieszka Sójka

Jesteśmy członkiem Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Sieci Wspierania Rozwoju Lokalnego HEROLD oraz Federacji Organizacji Społecznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSA.

PRACE NAD STRATEGIĄ ROZWOJU SEKTORA

Arkadiusz Jachimowicz

1-2 czerwca odbyło się dwudniowe posiedzenie Krajowego Panelu Ekspertów. W jego skład wchodzi przedstawiciele Regionalnych Paneli Ekspertów ze wszystkich województw – w tym warmińsko-mazurskiego (ESWIP), oraz eksperci sektora pozarządowego. Rolą KPE jest wypracowanie strategii rozwoju sektora obywatelskiego. Na spotkaniu wzięto pod lupę wyniki konsultacji założeń strategii. Ale nie tylko.

NIECO HISTORII

Wysiłek wypracowania kierunków rozwoju sektora pozarządowego podjęła Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT oraz Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (OFOP). Temat pojawił się już w 2013 roku, a główne działania uruchomiono w 2014. Powstały wtedy w każdym województwie Regionalne Panele Ekspertów skupiające w sumie ponad 200 osób. Każdy z Paneli zajął się dwoma tematami – jednym dotyczącym konkretnego zagadnienia ważnego dla sektora (w sumie było to 16 różnych zagadnień), a drugim – określeniem roli sektora pozarządowego w rozwoju kraju. Odbyło się szereg spotkań Paneli zwieńczonych regionalnymi Forami Inicjatyw Pozarządowych (ok. 2000 osób). Wypracowane

materiały regiony przekazały do Krajowego Panelu Ekspertów, który na ich podstawie opracował wstępne założenia strategii. To było z kolei podstawą pracy powołanego przez KPE Zespołu Redakcyjnego, który opracował ostateczną wersję założeń. Wtedy rozpoczęły się pierwsze konsultacje...

RAPORT O KONSULTACJACH

Konsultacje materiału trwały niemal półtora miesiąca. Ankietę konsultacyjną – która dotarła do drogą mailową do kilku tysięcy organizacji w Polsce - wypełniło ponad 100 respondentów, w regionalnych seminariach konsultacyjnych wzięło udział ok. 300 osób. Wysłano zostało ok. 100 pism z prośbą o uwagi do największych organizacji i federa-

cji w Polsce. Były odpowiedzi pisemne. SPLOT i kilka innych organizacji spotkały się specjalnie w swoim gronie, aby omówić założenia. Pojawiło się kilka odrębnych opracowań (np. Klon/Jawor, COP Gliwice).

Merytoryczny raport z konsultacji sporządziła dr Magda Dudkiewicz (członkini Zespołu Redakcyjnego). Właśnie ten raport stał się kanwą dyskusji na czerwcowym posiedzeniu KPE. Na początku stwierdzono słabe zainteresowanie organizacji konsultacjami, chociaż „gdy już została stworzona dogodna sytuacja, dyskusja była bardzo twórcza”. Podkreślono wagę Regionalnych Paneli Ekspertów: „bez nich efekty konsultacji byłyby mizerne”.

DOBRO PŁYNĄCE Z KONSULTACJI

Raport z konsultacji stwierdza: „Materiał można scharakteryzować jako bardzo bogaty i niełatwy do spójnej interpretacji – bowiem zawiera wiele propozycji wzajemnie sprzecznych”. I dalej: „Zakres zgłoszonych uwag jest rozległy i zróżnicowany, ponadto w materiale widać, że bardzo wiele wypowiadających się osób do tego zadania podeszło poważnie, z dużym zaangażowaniem”.

Na początku zebrani zastanawiali się jak wobec takiej różnorodności wniosków, w tym sprzecznych ze sobą, dokonać właściwego wyboru. Stwierdzono, że ostatecznie to KPE musi wziąć na siebie odpowiedzialność za taki, a nie inny wybór. Z gąszczu uwag konsulta-

Uczestnicy posiedzenia Krajowego Panelu Ekspertów

cyjnych KPE wspólnie wybrał te, które najbardziej wzmacniały „ducha strategii”.

Wizję i misję sektora przedyskutowano wspólnie, na forum. Zmiany w sześciu obszarach opracowywano na podstawie raportu konsultacyjnego w ramach niewielkich zespołów, potem propozycje przedyskutowano i uwspólniono – albo w postaci konkretnych zapisów, albo w postaci ram, w których ma się poruszać Zespół Redakcyjny, który dokona ostatecznej redakcji. Wprowadzone zmiany dotyczyły zwiększenia

liczby czy raczej rozdzielenia obszarów tematycznych, dodania nowych zadań, zmiany ich hierarchii, języka, ujednolicenia określeń itp. Stwierdzono, że musi być słowniczek ujednolicający pojęcia.

CO DALEJ

W najbliższych dniach spotka się Zespół Redakcyjny, który przełoży uwagi Krajowego Panelu Ekspertów na zapisy strategii. Zatem wkrótce pojawi się projekt strategii, który po raz kolejny zostanie poddany konsultacjom. Po

zebraniu uwag z konsultacji, Krajowy Panel Ekspertów ponownie zdecyduje o ich wykorzystaniu i ostatecznie zatwierdzi kształt dokumentu, który zarekomenduje do przyjęcia na konferencji na początku października. Jeszcze przed konferencją KPE ogłosi nabór organizacji/federacji zainteresowanych tworzeniem partnerstw tematycznych.

Arkadiusz Jachimowicz – prezes Stowarzyszenia ESWIP, prezes Sieci SPLOT

WIELOLETNI PROGRAM WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI. CO TO ZA ZWIERZĘ?

Monika Michniewicz

Przyjęta w 2010 roku nowelizacja ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. dała organom administracji publicznej możliwość tworzenia oprócz rocznych, również wieloletnich programów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi.

Przypomnijmy, że art. 5a ustawy nakłada obowiązek uchwalania przez organ stanowiący JST, rocznego programu współpracy. Ustawodawca określił elementy, które obowiązkowo mają znaleźć się w programie, termin i sposób jego uchwalenia, a także przewidział konieczność sprawozdawania z jego realizacji. Wszystkie te sztyki dotyczą również programu wieloletniego. Tak więc przygotowując wieloletni program współpracy w swojej gminie czy powiecie należy pamiętać o tych wymogach. **Dla przypomnienia program powinien zostać uchwalony do 30. listopada roku poprzedzającego jego obowiązywania, i musi zawierać:**

- 1) cel główny i cele szczegółowe programu;
- 2) zasady współpracy;
- 3) zakres przedmiotowy;

- 4) formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2;
- 5) priorytetowe zadania publiczne;
- 6) okres realizacji programu;
- 7) sposób realizacji programu;
- 8) wysokość środków planowanych na realizację programu;
- 9) sposób oceny realizacji programu;
- 10) informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji;
- 11) tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Co istotne, uchwalenie programu wieloletniego nie znosi obowiązku przyjęcia również programu rocznego, co potwierdziło między innymi rozstrzygnięcie wojewody dolnośląskiego. Nie do końca jasny zapis ustawy dotyczący

odniesienia wymogów przewidzianych dla programu rocznego również do programu wieloletniego, zaowocował przyjęciem różnych rozwiązań w gminach, które program wieloletni wprowadziły. Niektóre z nich (jak np. Gdynia) wprowadziły do programu wieloletniego tylko wybrane elementy uznając strategiczny charakter tego dokumentu, a inne chcąc uniknąć negatywnych rozstrzygnięć nadzorczych wojewodów i sądów administracyjnych, jak miało to miejsce w województwie mazowieckim, lubelskim czy wielkopolskim programy wieloletnie nazywają strategiami, czy kartami współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Lekiem na niejasne przepisy stanie się najprawdopodobniej procedowany właśnie w sejmie projekt zmiany ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. 26 maja br. odbyło się

pierwsze czytanie ustawy i jeżeli zostanie ona przyjęta w kształcie przedstawionym przez Podkomisję ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi to elementami, które będą musiały znaleźć się w programie wieloletnim będą:

- 1) cel główny i cele szczegółowe programu;
- 2) zakres przedmiotowy;
- 3) okres realizacji programu;
- 4) sposób realizacji programu;
- 5) wysokość środków planowanych na realizację programu.

PO CO TO WSZYSTKO?

Chociaż sporo samorządów przyjęło już programy wieloletnie (w województwie warmińsko-mazurskim pochwalić się tym mogą np. Elk, powiat lidzbarski, gmina Elbląg) a wiele programów jest w trakcie tworzenia (Gietrzwałd, Olsztyn, samorząd województwa warmińsko-mazurskiego) ciągle zarówno na arenie regionalnej jak i ogólnopolskiej trwa dyskusja o tym jaką rolę w budo-

waniu współpracy i poprawie wzajemnych relacji obu sektorów ma mieć ten dokument. Niewątpliwą przeszkodą w nadaniu programowi wieloletniemu strategicznego charakteru jest wspomniany już wcześniej katalog treści, powielający program roczny. Zarówno przedstawiciele administracji jak i zaangażowani we współpracę przedstawiciele organizacji społecznych zgadzają się zasadniczo, że program wieloletni powinien być drogowskazem dla wszystkich w tę współpracę zaangażowanych.

Wieloletni program współpracy powinien być drogowskazem, który nie tylko pokazuje liczbę kilometrów do mety, ale też poszczególne ścieżki, a najlepiej szerokie drogi, którymi do tej mety wspólnie dotrzemy.

KONSULTUJMY

I jeszcze jedna uwaga. Najważniejsze, żebyśmy tę drogę przeszli razem od

samego początku, aż do samego końca. Konieczność konsultowania programu współpracy wynika z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i jest to wymóg prawa, którego nie można pominąć (w tej kwestii również są już rozstrzygnięcia nadzorcze – np. wojewody zachodniopomorskiego). **Jeżeli jednak chcemy budować społeczeństwo obywatelskie, o którym mówimy jako o prawdziwym uczestnictwie mieszkańców w budowaniu własnej małej ojczyzny to musimy pamiętać o podstawach, którymi są wpisane w ustawie a często zapomniane zasady współpracy.** Włączanie organizacji pozarządowych w budowanie i realizację polityk publicznych, a taką z całą pewnością jest wieloletni program współpracy jest niełatwą ale jedyną metodą dojścia do założonego celu. A więc do dzieła.

Monika Michniewicz - Pełnomocniczka Prezydenta Olsztyna ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi ■

WOJEWÓDZKA RADA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH – KOLEJNA KADENCJA

Arkadiusz Jachimowicz

Pamiętam trzyletnie prace nad utworzeniem reprezentacji sektora pozarządowego w naszym województwie, pamiętam długie rozmowy na temat jej konstrukcji, pamiętam też pierwsze posiedzenie, na którym została oficjalnie ustanowiona we wrześniu 2004 roku. W dodatku miałem przyjemność być jej pierwszym przewodniczącym. Po ponad 10 latach mam przyjemność po raz drugi stanąć za sterami Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

**RADA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Stery przekazał mi Marek Borowski (Bank Żywności w Olsztynie), który przez ponad dwa lata prowadził Radę. Na szczęście zdecydował zostać w prezydium Rady jako jej wiceprzewodniczący, drugą wice została Barbara Wyłuddek (Kobieta na PLUS), a pozostałe członkinie to Monika Hausman-Pniewska (Sieć HEROLD) oraz Dorota Jeżowska-Olszewska – sekretarz (ZHP).

Od lewej: Marek Borowski, Barbara Wyludek, Arkadiusz Jachimowicz, Monika Hausman-Pniewska, Dorota Jeżowska-Olszewska

Na pierwszych spotkaniach przedyskutowana została sytuacja w sektorze pozarządowym województwa i na tej podstawie opracowany został plan pracy Rady na rok 2015.

Co chciałbym osiągnąć przez dwuletnią kadencję?

1. Wzmocnić pozycję i wizerunek Rady,
2. Wesprzeć organizacje w skutecznym sięganiu do Regionalnego Programu Operacyjnego,
3. Reaktywować Porozumienie współpracy organizacji wsparcia. To najważniejsze sprawy, a z doświadczenia wiem, że należy do tego dodać dziesiątki kolejnych, które pojawiają się w trakcie pracy.

Do tej pory skonsultowaliśmy założenia strategii rozwoju sektora obywatelskiego (III Sektor dla Polski), co miało miejsce w gościnnym Domu Mendel-

sohna Stowarzyszenia Borussia w Olsztynie. Skonsultowaliśmy także projekt wieloletniego programu współpracy samorządu wojewódzkiego z organizacjami pozarządowymi, co było dużym wyzwaniem.

Ważną sprawą było nawiązanie współpracy z przedstawicielami organizacji pozarządowych w Komitecie Monitorującym. Stwierdziliśmy, że Rada stanowi dla nich zaplecze – w końcu reprezentuje ponad 800 organizacji, a se-

Posiedzenie Rady

kretariat Rady, tak długo, jak to będzie potrzebne, będzie również ich sekretariatem.

Najbliższym wydarzeniem jest konferencja plenarna nawiązująca do dwudziestopięciolecia samorządności w Polsce – w końcu samorządy to nasz naturalny partner. Po bieżące informacje na temat Rady zapraszamy na naszą stronę www.ropwwm.org.pl a także na nasz profil na FB.

Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest jedyną w województwie ponadbranżową reprezentacją organizacji pozarządowych. Rada skupia 32 członków: rady organizacji pozarządowych z powiatów województwa, organizacje regionalne, federacje i sieci. Biorąc pod uwagę organizacje skupione w ww podmiotach, Rada reprezentuje ok. 800 organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego.

Plan pracy Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2015:

1. spotkanie z Marszałkiem Województwa
2. praca nad wieloletnim programem współpracy samorządu wojewódzkie-

3. go z organizacjami pozarządowymi
3. stała współpraca z pełnomocniczką Marszałka ds. organizacji pozarządowych, Urzędem Marszałkowskim
4. udział w opracowaniu rocznego programu lub priorytetów współpracy samorządu wojewódzkiego z organizacjami pozarządowymi
5. przeprowadzenie co najmniej raz na kwartał spotkań ROPWWM na istotne dla sektora tematy
6. udział członków prezydium na forach, konferencjach plenarnych i innych wydarzeniach organizowanych przez Rady, organizacje pozarządowe i samorządy
7. stała współpraca z przedstawicielami organizacji pozarządowych w Komitecie Monitorującym RPO WiM, prowadzenie sekretariatu przedstawicielstwa
8. praca członków Rady w Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, podjęcie współpracy z wszystkimi przedstawicielami organizacji pozarządowych w RDPP (wspólne spotkania Prezydium ze stroną pozarządową RDPP)
9. organizacja XII edycji konkursu Godni Naśladowania
10. kontynuacja działań na rzecz Po-

rozumienia o współpracy organizacji infrastrukturalnych województwa warmińsko-mazurskiego z roku 2011

11. aktualizacja Statutu ROPWWM
12. współorganizacja dorocznej Konferencji plenarnej organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego
13. rozszerzanie składu Rady – pozyskiwanie nowych członków
14. wzmacnianie reprezentacji sektora pozarządowego w powiatach
15. bieżące reagowanie na pisma organizacji pozarządowych kierowane do ROPWWM
16. aktualizacja strony Rady: www.ropwwm.org.pl
17. prowadzenie strony Rady na Facebooku

Plan opracowany przez Prezydium w dniu 20 kwietnia 2015 r. i zaakceptowany przez ROPWWM w dniu 12 maja 2015 r.

Arkadiusz Jachimowicz - przewodniczący Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego

O WSPÓŁPRACY

Piotr Pniewski

25 lat wolnej Polski to także 25 lat wykuwania współpracy między sektorem publicznym i pozarządowym. To lata zarówno spontanicznej ewolucji, jak i stopniowego tworzenia ram prawnych dla współpracy.

POCZĄTKI

Temat współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych pojawił się na początku lat 90, co było wynikiem zmian ustrojowych i zmiany myślenia o funkcjonowaniu państwa i społeczeństwa. Rzadko używano wówczas określenia „pozarządowe”, nazywając organizacje z trzeciego sektora

obywatelskimi. Było ich zresztą w początkowym okresie stosunkowo niewiele. Od czasu, gdy 6 kwietnia 1984 roku pojawiła się przyjęta z myślą o stworzeniu warunków prawnych dla Fundacji Wspomagania Wsi w Wodę Ustawa o fundacjach do upadku komunizmu w Polsce zarejestrowanych było 287 fundacji. Sytuacja jednak uległa zmianie, gdy przyjęta w 1989 roku Ustawa

„Prawo o stowarzyszeniach” stała się katalizatorem ujawnienia niezwykłej obywatelskiej aktywności. I tak w 1996 roku w kraju funkcjonowało już 5025 fundacji i 40 tysięcy stowarzyszeń. Z drugiej strony ogromne zmiany dotknęły administrację, gdy Ustawa o samorządzie terytorialnym z 1990 roku wprowadziła zupełnie nowe struktury i zadania dla 2500 jednostek samorządu

terytorialnego. Po 50 latach komunizmu zarówno samorząd, jak i organizacje były w zasadzie nowymi tworamami. Obie strony uczyły się siebie nawzajem. Jakaś mniej lub bardziej formalna współpraca między administracją publiczną i organizacjami miała miejsce, ale do 1994 nie była oparta na jakichkolwiek zasadach. Wtedy to właśnie Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku i Gdyni oraz Stowarzyszenie BORIS w Warszawie rozpoczęły starania nad opracowaniem i wdrożeniem mechanizmów współpracy w swoich miastach. Nie bez znaczenia dla rozwoju współpracy było zorganizowane w 1994 roku przez RCi-WOP w Gdańsku pierwsze w Polsce Forum Inicjatyw Pozarządowych, podczas którego współpraca była niepoślednim tematem. Proces budowania mechanizmów współpracy JST z organizacjami pozarządowymi najpełniej rozwijał się w Gdyni, tam też prace szły najszybciej i już we wrześniu 1995 roku tamtejszy samorząd przyjął pierwszy w Polsce program współpracy z organizacjami pozarządowymi. Już dzień później taki dokument został przyjęty w Warszawie, a do końca 1995 roku w Sopocie i Gdańsku. W Elblągu pierwszy program współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi ujrzał światło dzienne 29 sierpnia 1996 roku. Rok później w konstytucji pojawiła się zasada pomocniczości, co pogłębiło nadzieję na zacieśnianie współpracy i rzeczywisty udział trzeciego sektora w kształtowaniu rzeczywistości w Polsce. Sektor rósł w siłę, krzepł, pojawiły się tendencje sieciowania i federalizacji.

CZAS REGULACJI

Z czasem nastąpiło przesunięcie ołbrzymiej liczby zadań w kierunku samorządu terytorialnego przy jednoczesnym ograniczaniu kompetencji administracji centralnej. Ponad 2500 gmin, 315 powiatów i 16 samorządów wojewódzkich otrzymało masę nowych zadań, za czym niekiedy pojawiły się potrzebne na ich realizację środki. Reforma administracyjna z 1999 roku wprowadziła złożony, trójstopniowy system, nie zawsze zrozumiały dla obywateli i organizacji, w którym ze względu na rozwiązania prawne organizacje musiały tworzyć zasady współpracy osobno z każdym ze

szczebli samorządu. Mnożyły się zarzuty dotyczące uznaniowości i upolitycznienia zasad wspierania poszczególnych organizacji. Sytuację w znacznym stopniu uregulowała przyjęta w 2003 roku Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Współpraca między sektorem pozarządowym i publicznym znacznie się zintensyfikowała. Przywiązana do litery prawa administracja została zmotywowana do budowania relacji z organizacjami, natomiast trzeci sektor zyskał dzięki ustawie upodmiotowienie. Ustawa zdefiniowała, czym są organizacje pozarządowe, nazwała konkretne formy współpracy, takie jak programy współpracy, konkursy, ciała konsultacyjne i inne. Samorządom trudno było już ignorować organizacje pozarządowe, a sam sektor zyskał podstawę do ubiegania się o swoje prawa. Nowelizacja ustawy w jeszcze większym stopniu uporządkowała stan prawny określający ramy współpracy między sektorem publicznym i pozarządowym, dając nowe możliwości, w tym możliwość tworzenia wojewódzkich, powiatowych i gminnych rad działalności pożytku publicznego.

MODEL WSPÓŁPRACY

Pomysł wypracowania standardów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi narodził się w 2008 roku w Departamencie Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Proces rozpoczęła dyskusja nad potrzebą pogłębienia dotychczasowej wiedzy w zakresie współpracy oraz konieczność tworzenia warunków dla jej usprawnienia. Do wspólnego, realizowanego ze środków EFS projektu ministerstwo zaprosiło kilka podmiotów: Instytut Spraw Publicznych, Collegium Civitas, Sieć SPLOT, Związek Miast Polskich i Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich. W wypracowanie standardów nazwanych później Modelem współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych zaangażowane było szerokie grono ekspertów skupionych w Komitecie ekspertów, Grupach roboczych i Grupach wymiany doświadczeń. Teraz efekt ich prac jest upowszechniany i wdrażany w wielu wspólnotach samorządowych. **W dużym skrócie Model przedstawia standardy współpracy administracji z trzecim sektorem poczynając od**

współtworzenia polityk publicznych, przez ich realizację w ramach współpracy finansowej i niefinansowej, a także wzmacnianie samego sektora obywatelskiego i tworzenie warunków do obywatelskiej aktywności. Określa też szczegółowo sześć zasad współpracy:

- 1. pomocniczość,**
- 2. suwerenność,**
- 3. partnerstwo,**
- 4. efektywność,**
- 5. uczciwą konkurencję i jawność,**
- 6. dodając do nich równość szans i mocno akcentując kulturę współpracy.**

W pracy przy tworzeniu Modelu eksperci wyszli z założenia, że rolą władz publicznych jest przygotowanie warunków dla aktywności obywateli. Zgodnie z zasadą pomocniczości państwo i struktury samorządowe nie mają wyřęcać obywateli tworząc instytucje administracyjne, lecz umożliwić im samodzielne rozwiązywanie ich problemów i zaspakajanie potrzeb. Jeszcze dwadzieścia lat wstecz trudno było sobie wyobrazić szkoły, domy pomocy społecznej i inne instytucje prowadzone przez organizacje pozarządowe. Dziś nie ma żadnego powodu, aby sprawy dotyczące pomocy społecznej, wolnego czasu i edukacji dzieci i młodzieży, aktywności seniorów, osób niepełnosprawnych czy aktywizowania bezrobotnych miały realizować wyłącznie instytucje publiczne. W najważniejszym dla ustroju państwa dokumencie – konstytucji - przyjęto zasadę pomocniczości, więc rolą kolejnych struktur administracji państwowej i samorządowej jest wspieranie i wzmacnianie organizacji pozarządowych i nieformalnych grup obywateli, działających w danym obszarze. Rolą organizacji natomiast jest stopniowe przejmowanie wielu zadań, które obecnie prowadzi administracja. Jaki sens miałyby pobudzanie przez samorząd aktywności obywatelskiej, a następnie realizacja wszystkiego przez struktury administracyjne? Warto przysiąść się procesowi wdrażania Modelu. Nie doświadczymy pewnie zbyt prędko szerokiego otwarcia samorządów na zlecenie zadań, wciąż bowiem administracja lubi obudowywać się prowadzonymi przez siebie instytucjami, mamy jednak już narzędzie, które, ile zostanie skutecznie wdrożone, może wydatnie

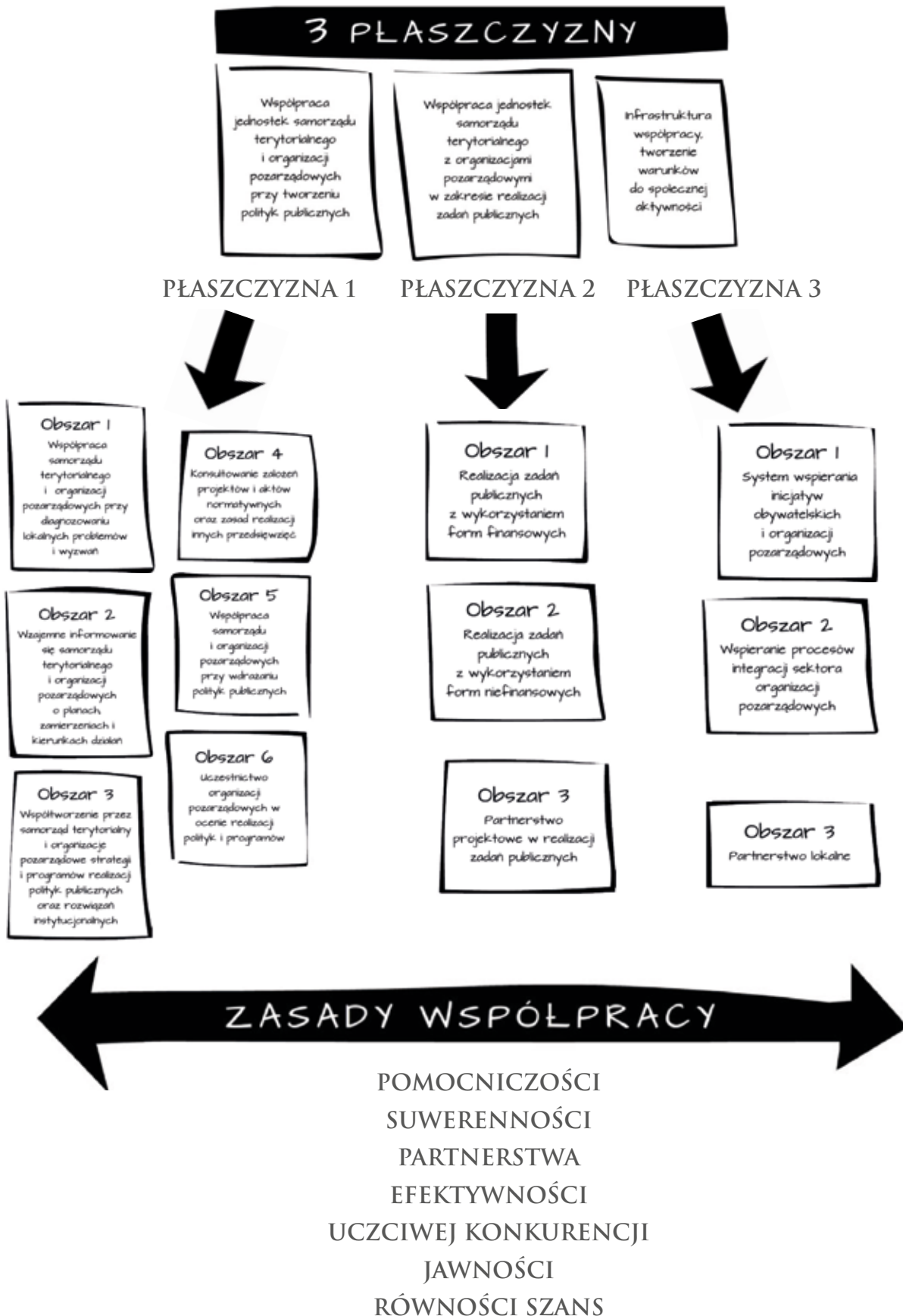

pomóc doprowadzić do wymarzonej sytuacji, w której to nie administracja, ale aktywni obywatele skupieni w orga-

nizacjach czy grupach nieformalnych kształtują rzeczywistość i rozwiązują problemy lokalnych społeczności.

Piotr Pniewski - wicedyrektor ds. programowych ESWIP, koordynator projektu „Gotowi na Model”

MODEL WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH OPIERA SIĘ NA TRZECH PŁASZCZYZNACH:

Z PAMIĘTNIKA PEŁNOMOCNIKA

Agnieszka Zabłocka

Za nami dziesiątki godzin warsztatów, spotkań, szkoleń. W ramach projektu „Gotowi na Model” realizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem ESWIP stajemy się zorganizowanym choć spontanicznym organizmem o wspólnym celu. Mam silne poczucie, że to jeden z ważniejszych projektów w jakich brałam udział.

Gietrzwałd nigdy nie mógł narzekać na brak aktywności obywateli. Tradycje silnych ruchów oddolnych sięgają przecież jeszcze końca XIX wieku. To tu 6 kwietnia 1878 roku Andrzej Samulowski założył pierwszą polską księgarnię na Warmii, która przetrwała do 1939 roku. Współpracownik Samulowskiego Antoni Sikorski kierował drugą polską księgarnią w Gietrzwałdzie powstałą w 1880 roku. W jego domu znajdowała się też czytelnia założona przez Towarzystwo Czytelni Ludowych. Od 1892 roku w Gietrzwałdzie działało Polsko-Katolickie Towarzystwo Ludowe pod wezwaniem św. Wojciecha, które organizowało obchody uroczystości narodowych i prowadziło teatr. To w Gietrzwałdzie powstała myśl o utworzeniu

„Gazety Olsztyńskiej”.

Od początku swojej pracy w Gminie Gietrzwałd odczuwam słodkie i palące do pracy piętno historii. Tu jakby wymagania mieszkańców i ich świadomość swoich praw są większe. I nie, nie przeszkadza mi to, wręcz dopinguje. Bo jak pracować dla ludzi bez ludzi? Jak odpowiadać na niewypowiedziane potrzeby? Moja przygoda z wątkiem współpracy sektora społecznego z samorządem ciągnie się od pierwszych lat wejścia w życie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2003 roku. Wtedy jeszcze jako strona pozarządowa odczuwałam jak marginalnie byliśmy traktowani w lokalnej polityce. Oh, jakieś tam organizacje nie wiadomo czego chcą i mają oczekiwania.

W 2007 roku trafiłam do Gminy Gietrzwałd za urzędnicze biurko i choć moja rola i strona „barykady” zmieniła się diametralnie, to wiara w możliwości społeczeństwa obywatelskiego nie. Trafiłam do wymarzonej gminy dla kogoś, kto chciał robić to, w co wierzył. Już wtedy wydawało mi się, że otwartość lokalnych władz Gietrzwałdu na organizację pozarządową jest bardzo duża a klimat sprzyja społecznej działalności. Dziś, kilka metrów przed metą projektu „Gotowi na Model” widzę, jak wiele jeszcze było i jest do zrobienia. I cieszę się, że współpraca z organizacjami pozarządowymi zaczyna być doceniana w lokalnej polityce. Że organizacje zaczynają znaczyć. **Przecież współpraca z organizacjami pozarządowymi to współpraca z mieszkańcami, obywatelami, tylko zorganizowanymi.** A czy to nie jest właśnie sam sens samorządności?

Napracowaliśmy się w projekcie wszyscy – organizacje, radni, sołtysi i urzędnicy. Jestem pełna podziwu dla przedstawicieli organizacji a także sołtysów, którzy przez tyle miesięcy tak intensywnie pracowali do samego końca. Bywały miesiące, że spotykaliśmy się co tydzień do późnego wieczora. Początkowo bardzo bałam się o frekwencję. Na szczęście dostałam cenną lekcję, że warto wierzyć w ludzi. Szczególnie tych, którzy już nie raz pokazali swoje zaangażowanie w sprawy lokalne.

Gdy projekt startował, na pierwszy spotkaniu mówiłam, jak bardzo liczę na to wsparcie. W naszej współpracy doszliśmy do punktu, gdzie choć ciągle rosła liczba lokalnych organizacji, to formy współpracy się nie rozwijały a organizacje opierały się głównie o budżet gminy. Do tego obserwowałam zniechęcenie i zwykłe ludzkie zmęczenie wielu liderów. Wierzyłam, że projekt ruszy nas mocno do przodu.

Tak też się stało. W grudniu 2013

Szkolenie z komunikacji społecznej

Uczestnicy Szkoły Modelu Współpracy

roku 16 osób z naszej gminy uczestniczyło w szkoleniu z komunikacji społecznej, które dało „pierwszego kopa” mówiąc kolokwialnie. Dla mnie było okazją do poznania rozterek i osobistych problemów wielu lokalnych działaczy, co też dało mi możliwość weryfikowania swojego postępowania. Chyba lepiej zaczęliśmy się rozumieć. Mi z kolei zależało, by demontować stereotypy urzędnika, które bardzo utrudniały mi relacje.

Kolejnym super doładowaniem, także dla mnie, była Szkoła Modelu Współpracy. Uczestniczyłam w wielu różnych szkoleniach finansowanych ze środków zewnętrznych ale to było najlepsze. Nie dość, że program był dobrze dopasowany do naszych potrzeb, zajęcia prowadzone przez wykwalifikowanych i doświadczonych trenerów, dużo godzin (5 weekendów), to jeszcze uczestnicy stworzyli bardzo ciekawą i inspirującą grupę. **Specjalnie się nie zdziwię, jeśli zobaczę inicjatywę zjazdu absolwentów SMW.**

Szczególnie cieszę się z trzech wdrażanych u nas elementów. W marcu Rada Gminy Gietrzwałd podjęła wspólnie wypracowaną w ramach projektu uchwałę w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Gietrzwałd. Poprzednie regulacje dot. konsultacji były już leciwe i nie odpowiadały obecnym potrzebom. Konsultacje społeczne to temat, którego jeszcze długo będziemy się uczyć ale mam nadzieję, że rozpoczęcie od wspólnie zredagowanych zasad da nam dobry start.

Drugim dla mnie bardzo ważnym momentem w projekcie było podjęcie przez organizację decyzji o powołaniu Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Piszę o decyzji, bo długo trwało zanim udało mi się przekonać nasze organizacje, że powołanie takiej rady jest nam bardzo potrzebne. Myślę, że sam projekt przekonał naszych partnerów do tego rozwiązania nie tylko dzięki

ciekawym zajęciom z zakresu działania takich rad. **Projekt zmusił trzy strony – organizacje, radni i przedstawiciele wójta – do częstych spotkań i wspólnej pracy w różnych obszarach a to pokazało, jakie taka współpraca może mieć efekty.** 27 maja br. Rada Gminy Gietrzwałd podjęła uchwałę w sprawie określenia trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Gietrzwałdzie. Oczywiście znowu projekt uchwały został wspólnie wypracowany.

Teraz przed nami jeszcze jeden duży krok naprzód. W czerwcu przedłożyliśmy radzie wypracowany projekt wieloletniego programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi. Jestem bardzo ciekawa, jak długofalowe planowanie przełoży się na jakość i rozwój współpracy. Już na spotkaniach grupy roboczej byłam zaskoczona wnioskami i pomysłami na przyszłość. Najgorsze, co można zrobić dla współpracy, to wsadzić ją w zamknięty schemat idealnych rozwiązań. **Mimo, że pracowaliśmy w projekcie, który skupiał się na wdrażaniu modelowych rozwiązań, udało się zastosować je tak, by pasowały naszym potrzebom.**

Cieszę się bardzo, że kolejne elementy wdrażane były w naszej gminie tak gładko. Duża zasługa tutaj radnych poprzedniej i obecnej kadencji zaangażowanych w prace grup roboczych. Byli oni niejako rzecznikami naszej pracy w radzie, dzięki czemu kolejne projekty i przedsięwzięcia spotykały się ze zrozumieniem i akceptacją niemalże z marszu. To pokazuje, jak ważna jest każda strona tego dialogu. Zablockowanie na którymkolwiek poziomie prowadziłyby najpewniej do porażki.

Czego nauczył mnie projekt, mnie pełnomocnika? Przede wszystkim dał mi więcej wiary w ludzi i ich pomysły. Na początku mojej pracy, 8 lat temu gdy przysłałam tu z pełnym pakietem teoretycznej wiedzy i nastawieniem pozarząd-

dowca, byłam głęboko przekonana, że mam super rozwiązania na wszystko. Nie przewidziałam tylko jednego. Bez zrozumienia i akceptacji tych rozwiązań nic się nie uda. A często lepszym rozwiązaniem będzie posłuchać ludzi. Zwykle organizacjom wydaje się, że doskonale wiedzą, jak powinna wyglądać praca pełnomocnika póki się tym pełnomocnikiem nie staną, jak ja. Stare powiedzenie mówi, że wszystko jest proste do zrobienia dla kogoś, kto nie musi tego zrobić. Mi też wydawało się, że wiem, jakim pełnomocnikiem trzeba być. Tym czasem projekt „Gotowi na Model” pokazał mi, jak wiele jeszcze mam do zrobienia ale jakże przyjemnie to zajęcie.

Agnieszka Zabłocka - Pełnomocnik Wójta Gminy Gietrzwałd ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi

Gmina Gietrzwałd to niewielka i prężnie rozwijająca się gmina wiejska, charakterystycznie położona na styku dwóch krain: Warmii i Mazur. Graniczy z Olsztynem – miastem wojewódzkim. Wyróżnia się niezwykłą historią maryjnych objawień w Gietrzwałdzie i malowniczymi pejzażami rzeki Pasłęki oraz licznych jezior. Ponad 50% powierzchni gminy to lasy. Te warunki, a także dobra dostępność komunikacyjna, sprzyjają rozwojowi turystyki.

Gietrzwałd w liczbach
o 20 sołectw
o ponad 6 tys. mieszkańców
o Sanktuarium Maryjne rocznie odwiedza około miliona Pielgrzymów
o powierzchnia gminy to 174,1 km²
o wieś założyła w 1352r. na 70 włókach
o 12 jezior o łącznej powierzchni ok. 480 ha
o ponad 50% powierzchni gminy to lasy
o 30 obiektów turystycznych z noclegami
o 20 aktywnie działających organizacji pozarządowych
o 3 zespoły szkolno-przedszkolne i 1 gimnazjum w Gietrzwałdzie
o 3 Gminne Ośrodki Kultury

GOTOWI NA MODEL (?)

Małgorzata Holubiec

Od października 2013 roku na terenie powiatu ostródzkiego realizowane było przedsięwzięcie pod intrygującym tytułem „Gotowi na model?”. Moim zdaniem na końcu należałoby postawić znak zapytania „?”. Zatem... czy jesteśmy gotowi na model?

Kiedy odbywałam pierwsze spotkania z samorządem powiatu – starostą i urzędnikami, zawsze na początku opowiadałam czym jest „Model Współpracy”. Że to taki zbiór zasad, gruba księga i że w jej przygotowanie zaangażowani byli pozarządowcy i samorządowcy z całego kraju – ludzie, którzy dostrzegli potrzebę zweryfikowania i spisania dobrych zasad współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi. Osobiście, gdy zobaczyłam ogromnych rozmiarów podręcznik, nie bardzo potrafiłam odnieść się do jego treści. Pomocna okazała się tabelaryczna wersja zasad – coś na kształt wskaźników (**no tak, przecież od lat pracuję przy projektach i nic tak do mnie nie przemawia jak tabelki, wykresy i cyfry**).

Osoby takie jak ja, pracujące w sektorze pozarządowym od wielu lat, często instynktownie i na bazie własnych doświadczeń kierują się metodami i zasadami współpracy. Tym razem dostaliśmy do ręki całkiem niezły podręcznik. Naprawdę zgodziłam się z większością, a może nawet całością jego zapisów. Partnerstwo, jawność, to tylko niektóre zasady. I nagle... **Ministerstwo ogłosiło konkurs na wdrażanie tych zasad – pomyślałam „cudownie”!**

Stowarzyszenie ESWIP postanowiło zaprosić do współpracy przy projekcie trzy różne samorządy: szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego. Od razu pomyślałam o Powiecie Ostródzkim. To było naturalne. Właśnie tu kielkowały wiele lat temu różnorodne pionierskie pomysły: pierwsze rady organizacji pozarządowych, centrum organizacji pozarządowych, targi organizacji pozarządowych. Za te oraz inne inicjatywy sektor NGO i samorząd Powiatu były wielokrotnie nagradzane jako Godni Naśladowania. Od 2006 roku obowiązuje Karta Współpracy Powiatu Ostródzkiego z organizacjami pozarządowymi – dokument nieobowiązkowy z ustawowego punktu wi-

ązujący z ustawowego punktu wi-
dzenia, a jednak obowiązujący. Od tego czasu wiele się zdarzyło. Powstało Centrum Użyteczności Publicznej – 2000 metrów kwadratowych dla organizacji pozarządowych, zwiększyła się liczba organizacji pozarządowych (ok. 300), powołano Powiatowy Zespół ds. ekonomii społecznej, powstał Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej, od lat działa Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych. **Życie idzie do przodu, a dokumenty zostały w miejscu.**

Projekt „Gotowi na model” okazał się doskonałą okazją do tego, by wrócić do spraw, które wcześniej z braku czasu, a pewnie też z innych powodów, zostały odłożone na półkę. To także możliwość zweryfikowania tego, co stare z tym, co nowe. Zaraz na przełomie 2013/2014 powołano zespoły robocze, które miały zająć się dokumentami i tematami ważnymi z punktu widzenia współpracy organizacji z Powiatem i Powiatu z organizacjami.

WOLONTARIAT

Powstał Program Rozwoju Wolontariatu w Powiecie Ostródzkim – dokument zupełnie nowy, choć dziedzina już znana. Co ciekawe, zanim uchwalono Program, Powiat już zaplanował środki finansowe na jego wdrażanie.

KARTA WSPÓŁPRACY

Jak wspomniałam wcześniej, Karta funkcjonowała od 2006 – strasznie długo, bez żadnych ulepszeń ani aktualizacji. W tym czasie zdążyła się nawet znowelizować Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Praca nad Kartą była chyba najtrudniejsza, ponieważ z jednej strony należało pamiętać o przepisach prawa, z drugiej strony – wiele spraw było już sformalizowanych i miało swoje wewnętrzne regulaminy (po co więc dublować zapi-

sy w Karcie?), a z trzeciej strony chciało się do Karty wpisać te rzeczy, na które w innych dokumentach nie ma miejsca. Tak więc Karta jest dokumentem, który wskazuje kierunki, przypomina o obowiązujących zasadach, odsyła do prawodawstwa, ale jednocześnie pokazuje nowe „trendy”. Po wielu latach współpracy, wiemy, gdzie leżą problemy i co nas hamuje. Są to na pewno aspekty prawne, zła komunikacja, strach przed nieznanym, opór ludzki i stereotypy. Karta nie narzuca lecz wskazuje drogę. Pełni też funkcję informatora zarówno dla organizacji pozarządowych – jak pracować z samorządem, jak i Powiatu – jak pracować z organizacjami w obrębie obowiązującego prawa.

STANDARD WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Inspiracją do powstania tego dokumentu były Targi Organizacji Pozarządowych Powiatu Ostródzkiego TOPPO organizowane w Ostródzie od 2006 roku. To inicjatywa sektora pozarządowego reprezentowanego w tym przypadku przez Radę Organizacji Pozarządowych Powiatu Ostródzkiego. Współorganizatorami były: Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych oraz Ostródzka Rada Organizacji Pozarządowych. Patronatu honorowego udzielał Starosta Ostródzki. Z czasem w organizację włączały się również samorządy gminne poprzez pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. W roku 2014 Gmina Morąg podjęła się zorganizowania autorskiego wydarzenia na skalę powiatową. Był to konkurs wiedzy o organizacjach pozarządowych organizowany wśród uczniów szkół. Wysoki poziom zaangażowania w połączeniu z pomysłowością zaowocowały spisaniem zasad realizacji wspólnych przedsię-

wzięć, które stanowią załącznik do Karty współpracy.

STANDARDY CWOP

Do standardów działania Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych należało wrócić po tym, kiedy zostały one opracowane, lecz nie uchwalone w latach 2011-2012. Wówczas realizowany był projekt „COPy Warmii i Mazur...”, w ramach którego wszystkie centra wypracowały zasady pracy, kierunki działania, zakres usług, wymagania techniczne itp. Zaktualizowany dokument mówi o tym, jakie są szczegółowe wymagania formalne i merytoryczne od podmiotu prowadzącego CWOP, kadry udzielającej wsparcia, rodzaju usług. Mówi o tym, że Centrum powinno pracować w terenie, a na jego finansowanie powinny składać się samorządy lokalne. Projekty zewnętrzne stanowią cenne uzupełnienie i uszczegółowienie usług, dlatego organizacja prowadząca CWOP powinna być skuteczna w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania.

E-CUP

Pamiętacie, jak wspominałam o 2000-cach metrów kwadratowych dla organizacji pozarządowych? To nie wszystko. Powiat sfinansował utworzenie platformy internetowej e-cup. ostroda.pl. To również nie wszystko 😊 Organizacje posiadające swoje siedziby w Centrum Użyteczności Publicznej otrzymały zestaw komputerowy z oprogramowaniem oraz własną stronę www na wspólnym portalu. Pojawiła się potrzeba uregulowania sposobu przepływu informacji, zamieszczania aktualności i artykułów na stronie e-cup. Do tego właśnie służy standard e-cup, który również stanowi załącznik do Karty współpracy.

RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Już kiedyś podjęto próbę powołania Rady – bezowocnie. Tym razem udało się. Starosta, na wniosek organizacji pozarządowych, powołał zespół roboczy, który przedstawił Radzie Powiatu i Za-

rządowi wypracowany wspólnie projekt uchwały na temat powołania oraz trybu i organizacji pracy Rady. Tym sposobem lada moment w powiecie ostródzkim powstanie bardzo reprezentatywne „ciało” konsultacyjne i opiniodawcze, co przy tak dużym sektorze jest niezwykle ważne.

Co było najważniejsze w realizacji projektu „Gotowi na model”? Chyba to, że od samego początku przy jednym stole usiadły obie strony: z jednej Powiat Ostródzki, a z drugiej – sektor pozarządowy. Od początku prace były moderowane i wspomagane przez ekspertów zewnętrznych. Zorganizowano Szkołę Modelu Współpracy i wizytę studyjną. Kto się chciał nauczyć, ten nie może powiedzieć, że nie mógł. Tylko czasu niekiedy na wszystko brakowało.

**Czy jesteśmy zatem „Gotowi na model”?
Z całą pewnością TAK!**

Małgorzata Hołubiec – Prezeska Stowarzyszenia Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych w Ostródzie

UPROSZCZENIA W SPRAWOZDAWCZOŚCI ALE CZY RZECZYWIŚCIE DLA NGO?

Katarzyna Książczak

Jak pokazują badania organizacje funkcjonujące w Polsce są bardzo zróżnicowane, począwszy od tych, które działają akcyjnie w oparciu o pracę społeczną, po duże organizacje prowadzące działalność ekonomiczną i zatrudniające w oparciu o umowę o pracę. Bez względu do której kategorii zalicza się organizacja względem przepisów podatkowo-finansowych ma identyczne obowiązki.

Szczególnie trudne są przepisy dotyczące sprawozdawczości finansowo-podatkowej, zwłaszcza dla organizacji która w swoich zasobach nie ma osób wykwalifikowanych w zakresie rachunkowo-podatkowym. Stąd też pojawia się dużo głosów i dyskusji dotyczących wprowadzenia uproszczeń w tym zakresie.

MIKRO-JEDNOSTKI

Odpowiedzią na takie inicjatywy jest między innymi wprowadzenie do ustawy o rachunkowości nowego pojęcia „mikro jednostki” i wiążących się z tym konsekwencji - między innymi dla NGO-sów. 21 sierpnia 2014 r. opu-

blikowana została najnowsza zmiana do ustawy o rachunkowości. Jej celem jest wprowadzenie ułatwień dla najmniejszych podmiotów prowadzących księgi rachunkowe. W dużym skrócie status mikro-jednostki między innymi pozwala organizacji skorzystać z uproszczeń w zakresie sprawozdania finansowego,

czyli sporządzania uproszczonych bilansów i rachunków zysków i strat, bez konieczności sporządzania informacji dodatkowej - należy sporządzić informacje ogólne i informacje uzupełniające do bilansu. Szerzej o tym w dalszej części artykułu.

A JAK TO DOTYCHCZAS WYGLĄDAŁO?

Organizacje nie prowadzące działalności gospodarczej mogły również skorzystać z uproszczeń w zakresie sprawozdawczości finansowej w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej (Dz.U.2003.11.117). Przepisy rozporządzenia między innymi wprowadzały uproszczony zakres informacji, które ma zawierać sprawozdanie finansowe.

UWAGA: zapisy tego rozporządzenia zostały uchylone 5 września 2014 r.

PO CO WOBEC TEGO ZMIANA ?

Jaka sama treść Rozporządzenia mówi uproszczenia mogły stosować tylko jednostki nie prowadzące działalności gospodarczej. Po uchyleniu Rozporządzenia z uproszczeń mogą również skorzystać podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które spełniają kryteria przewidziane ustawą dla mikro-podmiotu:

- 1.500.000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- 3.000.000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

Jeśli organizacja spełnia przynajmniej dwa z trzech wyżej wymienionych kryteriów to może stać się mikro-jednostką. Jak formalnie to rozwiązać? Należy podjąć uchwałę przed sporządzeniem sprawozdania finansowego za dany rok. W zależności od kompetencji przewidzianych statutem danej orga-

nizacji będzie to uchwała Zarządu lub Walnego Zgromadzenia w przypadku Stowarzyszeń, a w przypadku Fundacji będzie to Zarząd lub Rada Fundacji.

Uchwała o mikro-jednostce jest dobrowolna i może zostać podjęta w kolejnych latach obrotowych. Konsekwencją w zakresie sprawozdawczości finansowej, nie skorzystania ze statusu mikro-jednostki jest konieczność sporządzenia bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej w oparciu o Załącznik nr 1 do ustawy o rachunkowości. Jeśli się przyjrzymy informacją zawartą w wyżej wymienionym Załączniku, to w pierwszej chwili może to przytłoczyć, zwłaszcza te organizacje, które korzystały z uproszczeń.

WAŻNE: Natomiast nie zapominajmy, że nawet **nie mając statusu mikro-jednostki** możemy skorzystać z uproszczeń dotyczących informacji zawartych w Załączniku nr 1 na podstawie art. 50 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości: *Jednostka, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie osiągnęła dwóch z następujących trzech wielkości:*

- 1) *średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło nie więcej niż 50 osób,*
- 2) *suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego w walucie polskiej nie przekroczyła równowartości 2 000 000 euro,*
- 3) *przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów oraz operacji finansowych w walucie polskiej nie przekroczyły równowartości 4 000 000 euro*

– może sporządzić sprawozdanie finansowe w formie uproszczonej, wykazując informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 literami i cyframi rzymskimi. Informację dodatkową sporządza się w odpowiednio uproszczonej formie.

A JAKIE INFORMACJE MUSI ZAWIERAĆ SPRAWOZDANIE FINANSOWE MIKRO-JEDNOSTKI?

Po analizie zakresu sprawozdania finansowego trzeba przyznać, że zakres informacji, które muszą zawierać sprawozdania mikro-jednostki jest rzeczy-

wiście minimalny. **Pytanie czy to rzeczywiście dobrze?**

Pamiętajmy, że sprawozdanie finansowe, to przede wszystkim narzędzie do zarządzania, ale także to „wizytówka” organizacji, którą łączy do innych sprawozdań np. do sprawozdania merytorycznego organizacji pożytku publicznego i trudno będzie zweryfikować dane zawarte w sprawozdaniu finansowym w stosunku do danych w zawartych w sprawozdaniu opp. Nie wyobrażam sobie sytuacji, w której organizacja zaciąga pożyczkę lub kredyt w banku, czy innej instytucji finansowej w oparciu o powyższe wzory, które nie zawierają tak podstawowych informacji jak wysokość zobowiązań wobec dostawców czy stan środków pieniężnych, co ma istotne znaczenie dla płynności finansowej każdego podmiotu. Budzi to obawy, że organizacja będzie mimo wszystko musiała sporządzić dodatkowe dokumenty, które przedstawią faktyczny stan organizacji.

Oczywiście zgodnie z artykułem 50 ust. 1 ustawy o rachunkowości informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym mogą być wykazywane z większą szczegółowością niż określona w załącznikach do ustawy, jeżeli wynika to z potrzeb lub specyfiki jednostki. Jeśli przyjrzymy się wzorom mikro, to bez większego problemu jesteśmy w stanie poszerzyć bilans do zawartości jaką przewidywało uchylone już Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej. Niestety znacznie gorzej przedstawia się sytuacja z rachunkiem zysków i strat, ponieważ zawiera on podział na koszty rodzajowe. Stąd jeśli będziemy wyodrębniać koszty statutowe, operacyjne, działalności gospodarczej itd., to niestety do każdego z nich należy zastosować podział rodzajowy. Ten wymóg podziału rodzajowego, pewnie ma swoją rację bytu w przypadku podmiotów typu spółki prowadzące działalność gospodarczą, bo tam rzeczywiście osoby zarządzające interesuje przede wszystkim, który rodzaj kosztów najbardziej wpływa na poziom dochodu. Jednak w przypadku organizacji pozarządowych analizujemy koszt pod kątem ich źródła pochodzenia - czyli w opar-

ciu o zespół 5 - koszty według typów działalności i ich rozliczenie. Niezbędne do sprawozdawczości NGO-sów są informacje dotyczące działalności statutowej, działalności gospodarczej bądź działalności statutowej odpłatnej.

Jest jeszcze jedna kwestia, którą należy rozważyć zanim zdecydujemy się na przyjęcie statusu mikrojednostki - to zapewnienie porównywalności danych.

JAKI POJAWIA SIĘ TU KŁOPOT DLA ORGANIZACJI?

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy stosować w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. W praktyce najważniejsze jest to, aby w kolejno następujących po sobie okresach sprawozdawczych (np. latach obrotowych) został zachowany jednolity układ i sposób grupowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych oraz identyczny układ prezentowania informacji w bilansie, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej i w pozostałych sprawozdaniach sporządzanych w oparciu o dane wynikające z ksiąg rachunkowych. Jest to niezbędne w celu zapewnienia porównywalności danych. W tym przypadku wymagana jest nie tylko ciągłość formalna (jednakowe grupowanie operacji i prezentowanie informacji), lecz także i ciągłość materialna polegająca na tym, że wykazane w bilansie zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości w bilansie otwarcia następnego roku obrotowego.

Biorąc powyższe pod uwagę - moim zdaniem - pojawi się spora trudność - zwłaszcza dla organizacji korzystających dotychczas tylko z zespołu kont nr 5 (koszty według typów działalności). Dlaczego? Znow kłopot ujawnia się na poziomie rachunku zysków i strat. Sporządzając go w oparciu o wzory mikro musimy wykazać koszty w oparciu o konta w układzie rodzajowym, czyli

w zespole nr 4. Będzie trudno organizacjom podać wartość wynagrodzeń, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń, amortyzacji, zużycia materiałów i energii czy pozostałych kosztów w oparciu o konta dzielące koszty na miejsce ich pochodzenia czyli dot. działalności statutowej, administracyjnej, statutowej odpłatnej i gospodarczej (konta zespołu 5). Najmniej kłopotu z pogodzeniem zakresu informacji do sprawozdania finansowego z danymi do innych sprawozdań, w tym sprawozdań dotacyjnych, grantowych itp. będą miały te organizacje, które zdecydują się na równoczesne stosowanie kont zespołu 4 i 5.

Pytanie: to czy jest wobec tego realne uproszczenie?

Dla podmiotów, które prowadzą ewidencję księgową przy użyciu programu księgowego, pewnie, to nie jest bardzo duży kłopot. Nie zapominajmy jednak o całej rzeszy małych organizacji, które dopełniają tego obowiązku bez użycia komputerów, tutaj praca niestety się podwoi.

Te wszystkie zmiany siłą rzeczy spowodują konieczność wprowadzenia aktualizacji do polityki rachunkowości.

CZY POLITYKĘ RACHUNKOWOŚCI MOŻNA ZMIENIĆ W TRAKCIE TRWANIA ROKU OBRACHUNKOWEGO? JAKI ZAKRES ZMIAN MOŻNA UZNAĆ ZA DOPUSZCZALNY?

Dokonywanie zmian polityki rachunkowości przez jednostkę we własnym zakresie umożliwiają przepisy art. 8 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Przepisy te przewidują możliwość zmiany dotychczas stosowanych rozwiązań na inne przewidziane ustawą, ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, bez względu na datę podjęcia decyzji. Dokonuje się takich zmian w celu rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji jednostki. Wówczas jednostka jest obowiązana do określenia w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za rok obrotowy, w którym zmiany takie miały miejsce, przyczyn tych

zmian, liczbowego ich wpływu na wynik finansowy oraz powinna zapewnić porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących poprzedzającego roku obrotowego, w którym dokonano zmian.

Zostawiam Państwu decyzję dotyczącą statusu mikrojednostki.

Poniżej podsumowanie „przywilejów” z posiadania statusu mikrojednostki:

- sporządzenie bilansu i rachunku zysków i strat w bardzo uproszczonej wersji (wg wzoru z nowego załącznika nr 4 do ustawy o rachunkowości),
- możliwość, pod pewnymi warunkami zrezygnowania ze sporządzania informacji dodatkowej,
- możliwość zrezygnowania ze sporządzania sprawozdania z działalności, pod warunkiem podania w informacji dodatkowej informacji dotyczących nabycia akcji (udziałów) własnych,
- możliwość zrezygnowania z wyceny aktywów i pasywów w wartości godziwej i skorygowanej cenie nabycia.

Pracując od kilku lat z organizacjami w zakresie szeroko rozumianych finansów widzę konieczność uproszczeń, bo dla wielu organizacji jest to poważna bariera. Chcę bardzo mocno podkreślić, że takie uproszczenia są niezbędne ale nie w sprawozdawczości finansowej lecz w sprawozdawczości podatkowej. Na dowód tego przytoczę tylko jeden przykład, który moim zdaniem mówi bardzo wiele o trudnościach z jakimi borykają się organizacje w Polsce jeśli chodzi o prawo podatkowe. Proszę o przeanalizowanie artykułu 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który reguluje zakres sfery zadań publicznych (33 punkty) z zakresem jaki zawiera artykuł 17 ust. 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Zgodnie z brzmieniem tego artykułu wolne od podatku są: dochody podatników, z zastrzeżeniem ust. 1c, których celem statutowym jest działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, dobroczynności, ochrony zdro-

wia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego – w części przeznaczony na te cele.

Refleksje zostawiam Państwu.

Katarzyna Książczak - księgowa, trenerka, doradczyni, porządkuje kwestie formalne i finansowe w Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS w Łodzi

eurodesk INFORMACJA W ZASIĘGU RĘKI

Marta Mazurowska

Więcej niż 5 mln ludzi przed 26. rokiem życia nie ma pracy – oto wyniki pesymistycznego raportu opracowanego przez Komisję Europejską. Co w takim razie mogą zrobić młodzi, aby uniknąć problemu bezrobocia? Odpowiedź jest prosta – korzystać ze wsparcia Europy.

Codziennie w całej Europie organizowanych jest wiele ciekawych inicjatyw młodzieżowych, dzięki którym można poznać fascynujących ludzi, zdobyć nowe kompetencje, rozwijać swoje pasje. Organizowane są konkursy, wymiany międzynarodowe, konferencje, seminaria oraz projekty wolontarystyczne. To właśnie edukacja pozaformalna sprawia, że młodzi ludzie stają się konkurencyjni na rynku pracy. Ich doświadczenie, umiejętność posługiwania się językami obcymi, współpraca z zagranicznymi instytucjami sprawia, że młodzież może być spokojna o swoją zawodową przyszłość.

**JEDNAK JAK MŁODY
CZŁOWIEK
Z NIEWIELKIEGO
MIASTA LUB WIOSKI
W POLSCE MOŻE
DOWIEDZIEĆ SIĘ
O TYM, CO DZIEJE SIĘ
W ODLEGŁEJ
HISZPANII?**

Na to pytanie próbowało odpowiedzieć sobie wiele mądrych głów, które starały się stworzyć takie narzędzie,

w którym znajdą się informacje z całej Europy. Udało się! Powstał Eurodesk.

EURODESK TO:

- Program dla młodzieży i osób pracujących z młodymi ludźmi;
- Sieć, która działa w 33 krajach europejskich;
- Informacja o możliwościach w UE.

ALE JAK TO DZIAŁA?

W całej Europie znajduje się sieć korespondentów, którzy bacznie obserwują to co dzieje się wokół nich i informują o tym młodych ludzi.

Z korespondentem Eurodesk można umówić się na bezpośrednie spotkanie, wziąć udział w Eurolekcjach organizowanych w szkołach lub odwiedzić stronę www.eurodesk.pl klikając w zakładkę Zapytaj – zadać nurtujące pytanie.

W naszym regionie, jako konsultanci pracują przedstawiciele 2 organizacji:

Olsztyn – Europejskie Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju „PIONIER” / www.eserpionier.eu

Elbląg – Stowarzyszenie Elbląg Europa / www.elblageuropa.pl

O CO MOŻNA ZAPYTAĆ KORESPONDENTA?

O wszystko! Korespondent w ciągu kilku dni zbierze zestaw potrzebnych informacji, które dotyczą pracy, staży, praktyk i wolontariatu zagranicznego. Na bezpośrednich spotkaniach korespondent może wyjaśnić na czym polega program Erasmus+, rozszyfrować zagadkowe terminy: EVS czy EPM lub wyjaśnić jak wziąć udział w wymianie młodzieżowej.

EUROLEKCJE? NIE BYŁO ICH W SZKOLE?

Najwyższy czas, aby zaprosić konsultanta Eurodesk do gimnazjum lub szkoły średniej. Konsultanci prowadzą spotkania edukacyjne z uczniami. Każda lekcja ma inny zakres tematyczny:

- Euroszanse
- Europraca
- Eurowolontariat
- Eurostudia
- Euroaktywacja

Zajęcia są nieodpłatne, ale liczba lekcji, które mogą być przeprowadzone

jest ograniczona i zależy od indywidualnych możliwości każdego konsultanta.

Komisja Europejska bardzo poważnie podchodzi do spraw młodzieży. Młodzi ludzie to przyszłość Unii Europejskiej dlatego należy zrobić wszystko, aby młodzież chętnie korzystała z możliwości edukacji nie tylko w swoim kra-

ju ale i za granicą. Ciekawie jest łączyć edukację z zabawą, podróżami i ciekawymi ludźmi. Można tego wszystkiego dowiedzieć się zarówno na spotkaniu z korespondentem, na stronie www.eurodesk.pl oraz na Europejskim Portalu Młodzieżowym.

Zapraszamy do kontaktu!

Marta Mazurowska - Specjalistka ds. promocji i współpracy międzynarodowej w Europejskim Stowarzyszeniu Edukacji i Rozwoju „PIONIER”

ERASMUS+ SZANSĄ NIE TYLKO DLA MŁODZIEŻY

Katarzyna Dmowska

Nowy program Unii Europejskiej zapewni 14,7 mld euro na wzmocnienie inicjatyw w dziedzinie kształcenia, szkoleń, młodzieży i sportu w Europie.

Erasmus+ powstał w wyniku połączenia siedmiu programów realizowanych przez UE w dziedzinie kształcenia, szkolenia oraz młodzieży. Po raz pierwszy do programu dołączono wsparcie dla sportu, który przyznawane jest centralnie z Brukseli.

Celem programu Erasmus+ jest przede wszystkim umożliwienie młodzieży podnoszenia kwalifikacji, a co za tym idzie zwiększenie ich szans na zatrudnienie. Nowy program za zadanie ma również modernizację systemów edukacji, szkoleń oraz pracy z młodzieżą w edukacji pozaformalnej. Dzięki wsparciu, w wysokości 14,7 mld euro, ponad 4 mln Europejczyków odbędzie studia i szkolenia w środowisku międzynarodowym oraz zdobędzie doświadczenie zawodowe i pracę w ramach wolontariatu za granicą. Program w latach 2014-2020 wesprze 125 tys. instytucji oraz organizacji, które działają na rzecz wprowadzenia zmian i unowocześnienia metod nauczania i pracy z młodzieżą również w zakresie edukacji pozaformalnej. Zgodnie z założeniami programu Erasmus+ podmioty te wspólnie pomogą młodym i dorosłym Europejczykom zdobyć umiejętności potrzebnych do odniesienia sukcesu we współczesnym świecie, a przede wszystkim pomogą im w znalezieniu pracy.

Projekty, w ramach programu Erasmus+, można realizować w ramach 3 Akcji

Akcja 1 – Mobilność edukacyjna

Akcja 2 – Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk

Akcja 3 – Wsparcie dla reform w obszarze edukacji

W ramach tych sektorów wsparcie otrzymywać będą m.in. międzynarodowe projekty partnerskie, które realizowane być mogą przez instytucje oraz organizacje zajmujące się edukacją, szkoleniami i młodzieżą. Działania ich nastawione będą na pogłębianiu współpracy między podmiotami edukacji a podmiotami pracy zawodowej oraz zbliżaniu tych podmiotów do siebie celem rozwiązywania problemu z niedoborem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, z czym boryka się obecnie Unia Europejska. Ponadto wsparcie będą uzyskiwać projekty na rzecz krajowej modernizacji systemu edukacji, szkoleń i polityki ds. młodzieży.

**PROGRAM ERASMUS+
PODZIELONY ZOSTAŁ
NA SEKTORY:**

- **Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe**, w ramach którego organizacje oraz instytucje zajmujące się kształceniem zawodowym i szkoleniami mogą realizować projekty mobilności edukacyjnej i partnerstw strategicznych. To kontynuacja programu **Leonardo da Vinci**, działającego w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. W projektach udział wzięć mogą: uczniowie szkół zawodowych i technicznych, osoby w trakcie szkolenia zawodowego u pracodawcy, absolwenci do jednego roku po ukończeniu szkoły, nauczyciele, trenerzy, opiekunowie praktyk zawodowych, doradcy zawodowi, instytucje kształcenia i szkoleń zawodowych, organizacje posiadające wiedzę z zakresu sektora ekonomicznego, instytucje pełniące funkcje regulacyjne w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego.
- **Erasmus+ Młodzież**, sektor realizujący działania skierowane do młodzieży, osób z nią pracujących, a także organizacji działających na rzecz młodzieży i instytucji mających wpływ na rozwój edukacji pozaformalnej. Jest to kontynuacja programu „**Młodzież w działaniu**”. W projekcie mogą wziąć udział: młodzież w wieku 13-30 lat, osoby pracujące z młodzieżą, grupy nieformalne, organizacje i instytucje działa-

jące z młodzieżą i na jej rzecz.

- **Erasmus+ Edukacja szkolna**, realizujący projekty w ramach akcji 1 i 2 w odniesieniu do przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Jest kontynuacją programu „Comenius”. Sektor ten promuje również udział w działaniach scentralizowanych, zarządzanych przez Agencję ds. Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w Brukseli. Udział w projektach, w ramach tego sektora, mogą wziąć: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe, organizacje działające w obszarze edukacji.
- **Erasmus+ Edukacja dorosłych**, sektor realizujący akcje 1 i 2 w odniesieniu do organizacji związanych z edukacją osób dorosłych. Stanowi kontynuację programu „Grundtvig” w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. W projektach Edukacji dorosłych

udział wziąć mogą: organizacje działające w obszarze edukacji dorosłych, nauczyciele ze szkół ogólnokształcących dla dorosłych, szkoleniowcy, pracownicy wspierający uczenie się dorosłych.

Ty też masz szansę na realizację swojego pomysłu. Najbliższe terminy składania wniosków w roku 2015:

Akcja 1

- Mobilność osób w dziedzinie młodzieży – 1 października 2015 r.

Akcja 2

- Partnerstwa strategiczne w dziedzinie młodzieży – 1 października 2015 r.
- Budowanie potencjału w dziedzinie młodzieży – 2 września 2015 r.

Akcja 3

- Spotkanie młodych ludzi z osobami odpowiedzialnymi za wyznaczanie kierunków polityki w dziedzinach związanych z młodzieżą – 1 października 2015 r.

Katarzyna Dmowska – regionalna konsultantka Erasmus +, specjalistka ds. promocji i marketingu w Stowarzyszeniu Elbląg Europa

Chcesz uzyskać więcej informacji? Wejdź na stronę www.erasmusplus.org.pl lub umów się z konsultantem regionalnym

Sektor Młodzież – Katarzyna Dmowska tel. 536907483, e-mail: kasiacop@gmail.com

Sektor Edukacja szkolna - Ewa Nosowicz tel. 601 155 860, e-mail: en_erasmus@wmodn.olsztyn.pl

Henryk Sienkiewicz tel. 727 441 550,

e-mail: hs_erasmus@wmodn.olsztyn.pl

Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe - Damian Ciachorowski tel. 662 396 543, e-mail: erasmusplus@mlodymalbork.org

WOLONTARIAT EUROPEJSKI

Marta Mazurowska

Chcesz odnawiać zabytki we Włoszech, opiekować się dziećmi w Hiszpanii, zajmować się delfinami w Chorwacji? To tylko niektóre propozycje wyjazdu w ramach wolontariatu europejskiego. Zainteresowany? Zapraszamy do świata EVS.

1. CZYM JEST EVS

European Voluntary Service czyli wolontariat europejski.

W ramach projektu wyjeżdżasz do organizacji z innego kraju, w której zajmujesz się określoną pracą. Rodzaj

pracy uzależniony jest od miejsca do którego jedziesz i do organizacji, która Cię gości.

2. NA CZYM POLEGA PROJEKT

Projekt określa wszystkie najważniejsze aspekty pobytu wolontariusza za granicą. Z projektu można dowiedzieć się gdzie wolontariusz będzie pracował, czym będzie się zajmował, przez jaki okres. Poza tym wskazane jest to gdzie wolontariusz będzie mieszkał, kto

będzie go wspierał i czego nauczy się podczas pobytu w obcym kraju.

3. ORGANIZACJA GOSZCZĄC I ORGANIZACJA WYSYŁAJĄCA

Organizacja, która przyjmuje do siebie wolontariusza nazywana jest goszczącą. To ona „gości” u siebie młodego Europejczyka, o niego dba i zapewnia mu odpowiednie warunki do rozwoju.

Organizacja wysyłająca to organizacja z kraju wolontariusza, która pomaga przygotować go do wyjazdu, organizuje sprawy formalne i czuwa nad nim podczas całego projektu.

4. FINANSE

W ramach projektu pokryte są koszty przejazdu, zakwaterowanie, wyżywienie, ubezpieczenie oraz kieszonkowe. Organizacje w ramach projektu mają wydzielone fundusze, które pokrywają cały koszt pobytu wolontariusza w obcym kraju. Wolontariusz nie tylko jest spokojny o swoje miejsce zamieszkania i wyżywienie ale dzięki „kieszonkowemu” może podróżować, zwiedzać i bawić się w kraju, do którego przyjechał.

Wolontariat bardzo często kojarzy się młodym bardzo stereotypowo. Uważają, że jako wolontariusze mogą pomagać jedynie chorym i potrzebującym. Oczywiście taki rodzaj wsparcia jest godny podziwu, ale nie każdy jest w stanie pracować np. hospicjum.

Każdy człowiek ma szansę na to, aby znaleźć taki rodzaj wolontariatu, który dopasowany jest do jego możliwości, umiejętności i doświadczenia. Wolontariat europejski daje szansę każdemu młodemu człowiekowi (do 30. roku życia), aby pracować dla idei i dobra społecznego a nie dla finansowych korzyści.

NIE PRZEKONANY? MAMY DLA CIEBIE PROPOZYCJĘ

Jeśli chciałbyś dowiedzieć się, jak wygląda praca wolontariusza obco-krajowca, który przyjechał do Polski w ramach EVS – zapraszamy do spotkań. W naszym regionie takie organizacje jak: Europejskie Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju „PIONIER”, Stowarzyszenie Elbląg Europa, Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa „Borusia”, Fundacja Rodowo goszczą u siebie wolontariuszy z całej Europy.

Będziesz miał szansę aby zadać im nurtujące Cię pytania, dowiedzieć się jak przygotować się do wyjazdu i jak szukać organizacji, która Cię gości.

PIGUŁKA WIEDZY:

- wolontariat europejski to program Unii Europejskiej, wspierający młodych ludzi (18 – 30 lat) w całej Europie
- w wolontariacie europejskim może wziąć udział każdy bez względu na płeć, religię, wykształcenie

- nie musisz mieć worka z pieniędzmi – ponieważ program Erasmus+ daje ci wsparcie finansowe na utrzymanie, kieszonkowe, opiekę medyczną oraz ubezpieczenie
- program wspiera osoby, które z różnych przyczyn (niepełnosprawność, warunki społeczne/materialne) mają mniejsze szanse na wyjazd zagranicę
- więcej informacji o wolontariacie znajdziesz na stronie: www.eurodesk.pl oraz www.europa.eu/youth/pl

Wolontariat europejski jest dziś bardzo popularny wśród młodzieży. Dla Hiszpanów wolontariat europejski stał się sposobem zdobywania nowych kompetencji, które po powrocie mogą wykorzystać w swoim kraju, który nadal boryka się z problemami gospodarczymi. Wśród młodych Niemców panuje moda na „gap year”. Niemcy robią sobie roczną przerwę w edukacji po to, aby podróżować, zwiedzać i pomagać innym. A czym dla Ciebie będzie wyjazd na wolontariat europejski? Zależy tylko od Ciebie!

Marta Mazurowska - Specjalistka ds. promocji w Europejskim Stowarzyszeniu Edukacji i Rozwoju „PIONIER”

Erasmus+

AKTYWNE SPOŁECZNOŚCI

Maciej Bielawski

Społeczność lokalna to wspólnota różnorodnych osób, grup i instytucji. Mamy różnych aktorów tej społeczności: samorząd lokalny, przedsiębiorców i mamy społeczność obywatelską, jako ogół ludzi tam mieszkających z mniejszymi częściami, np. osiedle, wieś, ulica. Powstają różne grupy, organizacje pozarządowe. Ważne, by byli oni świadomi swoich potrzeb, potencjału, współpracowali ze sobą, połączeni sieciami społecznymi, potrafili rozwiązywać różne problemy, uczyć się wspólnie i rozwijać.

Człowiek jest istotą społeczną, która wchodzi w różnorodne relacje społeczne. W koncepcji aktywnej społeczności staramy się prześledzić i uchwycić, na ile społeczność, zbiorowość żyjąca na pewnym określonym terytorium stymuluje rozwój społeczny i jednostkowy. Na ile jest to właśnie taka przestrzeń, która uwzględnia mechanizm rozwojowy oparty na uczestnictwie i relacjach. Zarówno w kulturze, jak i w sprawach społecznych, realizując swoje hobby, zawsze jednak w oparciu o mechanizm pozytywnej zbiorowej kooperacji, współdziałania, które ma społecznościowy, wspólnotowy mechanizm. Nie działam pojedynczo jako ja obywatel, ale jako jako MY, czyli grupa ludzi, których coś połączyło - pozytywne działania, które się zaplatają oraz sieć ludzi, którą się wspiera, inspirowa, rozwija, tworzy różnego typu działania społecznościowe, włącza innych do siebie. Proces ten nazywamy edukacją środowiskową, podnosząca kompetencje ludzi do wspólnego działania, ucząca planowania wspólnych działań, współpracy, budowania zespołu, oddziaływania na otoczenie...

O METODZIE SŁÓW KILKA...

Animowanie to tchnięcie życia w osobę, grupę, to sposób na odkrywanie we współpracy z innymi ludźmi nowych możliwości,

własnego potencjału, prawdziwych potrzeb – siły sprawczej jaka jest w NAS ludziach. Metoda animacji społecznej jest praktyką edukacyjną, pobudzającą ludzi (osoby, grupy, zbiorowości, społeczności lokalne) do samodzielnego projektowania (diagnozowania, planowania, ewaluacji) i realizowania (mobilizowania, wdrażania) działań zorientowanych na społeczne rozwiązywanie problemów, zaspokajanie potrzeb z wykorzystaniem takich wartości jak: dialog, partycypacja, partnerstwo, wspólnotowość oraz potencjał istotny dla rozwoju grupy lub zbiorowości funkcjonującej w danej społeczności.

Animacja stała się dominującą metodą wspierania grup i społeczności wśród organizacji członkowskich i partnerskich Sieci HEROLD. Przyczyniły się do tego liczne Szkoły Animatorów oraz niedawno zakończona Szkoła Edukatorów Społecznych. Wykorzystują ją organizacje wsparcia prowadzące Centra Organizacji Pozarządowych i ośrodki Działaj Lokalnie oraz organizacje lokalne które działają na rzecz konkretnych grup m.in. kobiet (Stowarzyszenie Kobieta na Plus, Fundacja Edukacji i Rozwoju), seniorów (Federacja FOSA), młodzieży (Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży, Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieżowych, Stowarzyszenie NORA, Stowarzyszenie Elbląg Europa i wiele innych). W swoich środowiskach pełnią one różne funkcje m.in.: zachęcają do aktywności, ułatwiają wspól-

pracę, tworzą przestrzeń i warunki do budowania więzi, relacji, angażują osoby, grupy, instytucje do współpracy starając się wykorzystywać potencjał każdego z partnerów, edukują, podnoszą wiedzę i umiejętności, kształtują postawy, wykorzystują i promują ideę uczenia się przez doświadczenie, wreszcie inspirowa do refleksji, oceny zrealizowanych działań, wzajemnej współpracy, tworząc tym samym podstawy do dalszego rozwoju. Ich działania oparte są o ścieżkę wsparcia animacyjnego, które wyodrębnia kilka etapów we wsparciu w rozwoju danej grupy:

a) **Diagnoza potrzeb** - zebranie jak największej liczby informacji nt. grupy wspieranej przez organizację. Obejmuje analizę dostępnych materiałów, tj.: dokumentów strategicznych (np. strategia rozwoju gminy, strategia rozwiązywania problemów społecznych); dokumentów lokalnych instytucji aktywizujących daną grupę mieszkańców (np. szkoły, ośrodka kultury); statystyk, spisów powszechnych; mediów lokalnych (gazety, informatory, portale internetowe); wydawnictw lokalnych; zdjęć. Analizę tę warto uzupełnić o dodatkowe czynności takie jak wizja lokalna, obserwacja wydarzeń, spacer badawczy, indywidualne i grupowe spotkania z liderami lokalnymi, pracownikami szkoły, świetlicy, biblioteki). Efektem tego etapu jest mapa zasobów i potrzeb będąca źródłem wiedzy na temat wspieranej grupy i koncepcja działań animacyjnych, które należy podjąć na rzecz wsparcia i rozwoju grupy.

b) **Planowanie rozwoju** – dokonuje się poprzez spotkania ze wspieranymi grupami, którym towarzyszą dyskusje, burze mózgów nt. oczekiwanych kierunków wsparcia. Prowadzone są też działania edukacyjne wspierające rozwój i potencjał grupy takie jak: szkolenia, doradztwo, coaching. Kluczowe dla tej fazy rezultaty to świadomość zmiany, którą chcemy prowadzić, określenie kierunków tej zmiany, plan działania, wybór kluczowego problemu i decyzja o kierunku działań, ale też początek procesu integracji.

c) **Działania** - to realizacja obranej strategii w oparciu o różnorodne narzędzia takie

jak warsztaty, szkolenia, wizyty studyjne, konferencje, wydarzenia integracyjne, sieciowanie działań, budowanie partnerstw, tworzenie projektów, promocję (w tym np. kampanię społeczną), gry edukacyjne i wiele innych. W rezultacie osiągamy zmianę społeczną, rozumianą zwłaszcza jako podniesienie aktywności, nabycie/doskonalenie umiejętności, integracja środowiska, podniesienie świadomości, tożsamości. Na tym etapie wspierania grupa powinna posiadać świadomość procesów, które ją dotyczą, skupia wiele osób, które mają różne umiejętności wzajemnie się uzupełniające, w swoich działaniach stosują metody pracy projektowej.

d) Ewaluacja – to ocena pracy, realizowana różnymi, dostępnymi narzędziami. Należą do nich obserwacja, ankiety, spotkania, wywiady i rozmowy (indywidualne, grupowe), konsultacje ze środowiskiem, analiza dokumentów. Powinniśmy tu zdobyć wiedzę o efektach procesu (czy zaszła zmiana, osiągnięto cele, co się udało a co nie itd.). Oczekiwane efekty więc to wnioski, refleksje, rekomendacje.

Na każdym etapie należy wprowadzać elementy interwencji edukacyjnej, z naciskiem na edukację środowiskową (uczenie w działaniu). Należy tu więc rozróżnić edukację (szkolenia, wizyty itd.) od edukacji środowiskowej. Edukacja środowiskowa, czyli organizowana w ramach środowiska i na

rzecz środowiska, to edukacja permanentna, uczenie się przez całe życie. Taka edukacja to proces rodzenia się zaufania między ludźmi, budowania więzi i relacji społecznych. Jeżeli po zakończeniu procesu grupa jest samodzielna, posiada odpowiedni potencjał umożliwiający jej dalszy rozwój, to rola organizacji pełniącej rolę animatora tego procesu jest zakończona. Wówczas nie pozostaje nic innego jak przeprowadzenie fazy rozstania z grupą, której zwykle towarzyszy wydarzenie podsumowujące. Ważne jednak, by rozstanie nie oznaczało urwania kontaktu ze wspieraną grupą, by miała ona świadomość, że w razie nowych problemów, potrzeb może skontaktować się z organizacją, którą ją wspierała i uzyskać od niej pomoc. Może też być taka sytuacja, że przeprowadzeniu ewaluacji okaże się, że potencjał grupy nadal jest niewystarczający i wymaga dalszego wzmocnienia. Wówczas powracamy to fazy diagnozy problemów, definiujemy nowe potrzeby i cele, które realizujemy poprzez wspólnie określone z grupą działania, kontynuując proces aż do momentu uzyskania samodzielności przez grupę.

PRZEPIS NA MODEL...

Przedstawiona powyżej ścieżka działań animacyjnych na rzecz danej grupy to efekt wieloletniej doświadczeń animacyjnych. Wsparcie na rzecz danej grupy zawsze musi

być prowadzone według wskazanej kolejności tj. diagnoza-planowanie-działania-ewaluacja. To co podlega zmianie do podejmowane czynności na poszczególnych etapach, które można modyfikować w zależności od specyfiki i potrzeb wspieranej grupy. Kluczową rolę w procesie rozwoju grupy pełni organizacja wsparcia, ze szczególną rolą animatora wspieranego przez doradców i ekspertów. To ona odpowiada za zaplanowanie tego procesu, odpowiednie włączenie i zaangażowanie wspieranej grupy, realizację działań edukacyjnych wspierających ten proces (w każdej fazie stosować edukację przez doświadczenie - rzeczywiste przeżycia uczestników, obserwacje i refleksje). Organizacja wsparcia musi mieć świadomość, że ten proces może być długotrwały i wymagający zastosowania różnych zasobów. Dlatego warto zadbać o wsparcie, angażując inne organizacje i instytucje, tworząc partnerstwo lokalne na rzecz wsparcia danej grupy.

Maciej Bielawski - członek Zarządu, wicedyrektor ds. programowych Stowarzyszenia ESWIP, przewodniczący Forum Animatorów Społecznych

RUSZA XII EDYCJA KONKURSU „GODNI NAŚLADOWANIA”

Agnieszka Sójka

Nadszedł czas, aby pochwalić się swoimi osiągnięciami lub zgłosić do konkursu innych społeczników i inicjatywy, które podziwiamy. Właśnie ruszyła kolejna, dwunasta już edycja konkursu „Godni Naśladowania”

RADA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

W tym roku mija 12 lat od pierwszej edycji „Godnych Naśladowania”. Patronat honorowy nad konkursem organizowanym rokrocznie przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego objął Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezin. Ideą „Godnych Naśladowania” jest promowanie najlepszych inicjatyw społecznych organizacji pozarządowych, animatorów, ciał dialogu, samorządów w zakresie współpracy z III sektorem.

Konkurs organizowany jest we współpracy z wieloma partnerami: Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Federacją FOŚa, Forum Animatorów Społecznych, Ośrodkiem Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu, Siecią HEROLD oraz po raz pierwszy w tym roku z Siecią Organizacji Młodzieżowych Warmii i Mazur „ATOMY”. A to za sprawą nowej kategorii, która przybyła nam w tym roku, tj. **Kategorii VIII Grupa Młodzieżowa z Warmii i Mazur Godna Naśladowania.**

Tym sposobem XII edycja konkursu obejmuje osiem kategorii, tj.

KATEGORIA I

najlepsza inicjatywa organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego

KATEGORIA II

najlepsza inicjatywa samorządu lokalnego województwa warmińsko-mazur-

skiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

KATEGORIA III

najlepiej działający podmiot dialogu społecznego i obywatelskiego województwa warmińsko-mazurskiego

KATEGORIA IV

najlepsza inicjatywa na rzecz osób starszych w województwie warmińsko-mazurskim

KATEGORIA V

Animator społeczny

KATEGORIA VI

najlepszy produkt ekonomii społecznej
Kategoria VII najlepsza inicjatywa organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego o charakterze międzynarodowym

KATEGORIA VIII

Grupa Młodzieżowa z Warmii i Mazur Godna Naśladowania

Konkurs „Godni Naśladowania” zmienił się również wizualnie.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi na Gali konkursu Godni Naśladowania w dniu 16 września 2015 roku w Olsztynie.

Zgłoszenia należy przysyłać do 4 września 2015 roku (decyduje data wpływu wniosku, NIE data stempla pocztowego) na adres Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, ul. Marka Kotańskiego 1, 10-167 Olsztyn lub w przypadku wersji elektronicznej na adres godninasladowania@gmail.com

Szczegóły konkursu, regulaminy oraz formularze zgłoszeniowe znajdują się na stronie Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego: www.ropwmm.org.pl

Serdecznie zachęcamy do przesyłania zgłoszeń i upowszechniania informacji o konkursie wśród organizacji i instytucji w regionie. W razie pytań zapraszam do kontaktu, Agnieszka Sójka, tel. 89 523 73 45.

iiii AKCJA...

Anna Kazmierowska

„Jeśli czujesz głód na coś więcej poza szkołą, nauką i domem, to czas na Ciebie i Twój talent. Sprawdź czy tworzenie produkcji filmowych i praca w redakcji to coś dla Ciebie”. Tym hasłem rozpoczęliśmy promocję najnowszego projektu *Elbląg okiem młodych*.

Projekt realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP w ramach programu Obywatele dla demokracji, finansowanego z Funduszy EOG, a skierowany jest do młodzieży, wyjątkowego odbiorcy, dlatego według nas może być zapowiedzią bardzo ciekawej i owocnej przygody. Sama inicjatywa to również wstęp do działań odnowienia redakcji przy Stowarzyszeniu ESWIP. Stworzymy młodzieżowe studio telewizyjne wraz z odpowiednim wyposażeniem, by powstało trwałe narzędzie do edukacji obywatelskiej i medialnej dla młodzieży w naszym mieście. Zależy nam na wzmocnieniu i odświeżeniu redakcji tworzącej Telewizję Obywatelską, Pozarządowca, serwis centrumelblag.pl, a te brakujące ogniwo upatrujemy właśnie w młodzieży.

W wielkim skrócie o projekcie: Uczestnikami są młodzi elblążanie, którzy dostaną skuteczne narzędzie do komunikowania tego, co jest ważne dla nich, prezentując ciekawe inicjatywy realizowane w Elblągu, przedstawiając własne pomysły, zabierając głos w najważniejszych dla młodzieży tematach. Chcemy aby projekt nie zamknął się wyłącznie na uczestników, ale by dotarł do jak największej liczby młodych mieszkańców Elbląga, angażował ich i gromadził przy tworzeniu wspólnej idei. Główne działania projektowe to różnego rodzaju warsztaty, mające na celu podniesienie wiedzy i umiejętności dziennikarskich, weryfikację zainteresowań i predyspozycji, co pozwoli dokonać właściwego wyboru w podziale uczestników na poszczególne sekcje dziennikarskie.

Pod okiem opiekunów i prowadzących odbywa się:

– 30 godz. warsztatów dziennikarskich (prasowych)

- 30 godz. warsztatów dziennikarskich (telewizyjnych)
- 50 godz. warsztatów realizacji telewizyjnej
- 30 godz. warsztatów fotograficznych
- 30 godz. warsztatów komunikacji wizualnej
- 20 godz. warsztatów mediów społecznościowych i internetowych.

Piętnaście najbardziej kreatywnych i aktywnych osób, w okresie wakacji weźmie udział w 5-dniowej szkole dziennikarstwa w Münster w Niemczech. Uczestnicy będą przygotowywać materiały w profesjonalnym studio telewizyjnym, a zajęcia będą prowadzili trenerzy i specjaliści z europejskiej sieci Youth4Media (European Youth4Media Network Association).

Oprócz rozwinięcia warsztatu dziennikarskiego projekt zakłada efektywne wykorzystanie nabytych umiejętności dziennikarskich. Okazją do tego będzie szereg towarzyszących wydarzeń: kawiarenki obywatelskie, debaty, konsultacje.

Z poszczególnych spotkań każdorazowo powstanie materiał telewizyjny, prasowy lub fotorelacja, przygotowane przez uczestników projektu. A wszystko w specjalnie przygotowanej redakcji młodzieżowej i studiu telewizyjnym. Stworzymy w nich stanowiska pracy dla dziennikarzy wyposażone w sprzęt komputerowy, aparaty fotograficzne oraz kamerę. Młodzież przygotowuje i zrealizuje (od pomysłu, poprzez scenariusz, realizację i postprodukcję) 15 materiałów telewizyjnych: spoty, reportaże, wywiady dotyczące tematów ważnych dla miasta, pokazujące pasje i zainteresowania młodzieży, ich zaangażowanie w życie publiczne oraz film poruszający problem mowy nienawiści pojawiającej się w szkołach i przestrzeni miejskiej.

[fot. Anna Kazmierowska]

Remont studia

WIEŚCI Z WARSZTATÓW:

Grupa fotografów podczas jednych z zajęć wyruszyła w poszukiwaniu kadrów, kompozycji i kolorów, które ich zdaniem warte były uwiecznienia. Trójką, złote spirale, mocne punkty i linie, które kryły się w różnych zakątkach Elbląga nie tylko zostały zauważone przez ich sokole oczy, ale także zostały utrwalone w postaci wielu niepowtarzalnych ujęć - **Agnieszka Kozłowska, trenerka**

Realizatorzy telewizyjni podczas montażu

[fot. Jakub Strumiński]

...i w trakcie kręcenia

[fot. Jakub Strumiński]

DZIELNI DZIENNIKARZE W AKCJI:

Kolejny dzień korzystamy z pogody i cudnej przestrzeni wokół nas. W końcu – jak to kiedyś ktoś słusznie stwierdził – co to za dziennikarz, który nie wychodzi zza biurka! Zdążyliśmy już trochę poznać siebie i swoje kierunki poszukiwań w pisa-

niu. Za nami też ważne rozmowy o tym, co kogo „ciśnię”, o potrzebach w niezwykle osobistej relacji dziennikarz-bohater... - Jolanta Prokopowicz, trenerka

[fot. Jolanta Prokopowicz]

Więcej o tych i bieżących wydarzeniach można przeczytać na fanpage’u projektu pod adresem: www.facebook.com/elblagokiemmlodych

Anna Kazimierowska – Koordynatorka projektu „Elbląg okiem młodych”, pracuje w Stowarzyszeniu ESWIP

[fot. Jolanta Prokopowicz]

WOLONTARIUSZKI Z HISPANII NA WARMII I MAZURACH

Ewelina Warnel

Są różne oblicza wolontariatu, a społeczność Warmii i Mazur miała możliwość przekonania się jak wygląda ten z gorącego Półwyspu Iberyjskiego, a to za sprawą 4 wolontariuszek z miejscowości Lorca na południu Hiszpanii.

Panie Maria-Jose, Rosa, Maruja i Elena przybyły w nasze wschodnie strony w ramach projektu 50+ Czas być aktywnym, który jest realizowany przez Federację FOSa

w partnerstwie z Universidad Popular z Lorki. Projekt ten, realizowany w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” akcji sektorowej Grundtvig, polega na wymianie osób w wieku 50+ z Hiszpanii oraz Polski, w celu świadczenia wolontariatu w dowolnym obszarze działalności społecznej organi-

Wolontariuszki z Hiszpanii z wizytą w Skansenie w Olsztynku

Wolontariuszki z Hiszpanii w Teatrze Węgajty zacji członkowskich oraz partnerskich Federacji FOSa.

Wizyta wolontariuszek trwała 3 tygodnie i przyniosła wiele radości oraz pozytywnej energii dla otoczenia. Pokazała, że aktywnym można być w każdym wieku. Ich pobyt rozpoczął się w Suszu gdzie wolontariuszki miały okazję pracować w Stowarzyszeniu „Arka”, którego misją jest pomoc osobom w najtrudniejszej sytuacji życiowej. Wolontariuszki między innymi wspierały nauczycieli w prowadzeniu zajęć z dziećmi w szkole, pomagały osobom niepełnosprawnym w Warsztacie Terapii Zajęciowej oraz spotkały się z uczestnikami kursu języka angielskiego i wymieniły się doświadczeniami i informacjami na temat sytuacji osób 50+ w Polsce oraz Hiszpanii.

Występ jednej z wolontariuszek w spółdzielni Humanus

niczyć w pokazie fitness wykonanym przez seniorki z braniewskiego UTW, a także pomagały w Domu Pomocy Społecznej oraz wspólnie z młodzieżą z Zespołu Szkół Zawodowych przygotowały hiszpańskie i polskie potrawy.

Ostatnie dni na Warmii i Mazurach wolontariuszki spędziły w Olsztynie pod opieką pracowników Federacji FOSa. Tym razem miały możliwość wykazania się swoimi talentami artystycznymi. Wspólnie z artystami z Dobrego Miasta oraz Morąga brały udział w dwudniowym plenerze malarskim, którego efekty zostały zaprezentowane na wystawie przygotowanej w Galerii Spółdzielni Socjalnej „Humanus”.

Spotkanie to było połączone z prezentacją kultury hiszpańskiej. Były tra-

Warsztaty malarskie

Z wizytą w Bartoszycach

dycyjne hiszpańskie specjały, muzyka, prezentacja miejscowości, z której pochodzą wolontariuszki oraz gorący pokaz tańca flamenco w wykonaniu Marujy w tradycyjnym stroju hiszpańskim. Najodważniejsi z gości próbowali nauki podstawowych kroków tańca. Wieczór

ten pokazał, że w każdym drzemie gorąca południowa krew. To było pożegnalne spotkanie z naszymi przemiłymi gośćmi. Pożegnania były bardzo ciepłe.

Ta trzytygodniowa wizyta była sposobnością do poznania kraju, wymiany doświadczeń, promocji wolontariatu jako wartościowego działania stanowiącego element nieformalnego kształcenia

oraz wykorzystania potencjału osób 50+. Rezultatem wizyty było również podniesienie kompetencji językowych wśród wolontariuszek oraz mieszkańców danych miejscowości, a także poznanie metod pracy z różnymi grupami społecznymi, czy sytuacji osób starszych w Polsce.

Jak same wolontariuszki wspominały na początku, trochę obawiały się tej

3 tygodniowej rozłąki z dotychczasowym życiem i wyprawy, w daleki jednak dla nich region Europy jakim jest Polska, a także zmiennej pogody i chłodniejszej temperatury. Jednak wszystko niedogodności zrekompensowała im możliwość spotkania tak wielu życzliwych i pozytywnych osób, chcących nieść pomoc drugiemu człowiekowi. To je urzekło i jak to cały czas powtarzały podczas pobytu, z pewnością jeszcze wrócą do Polski.

Ewelina Warnel - Koordynatorka projektu 50+ Czas być aktywnym, na co dzień pracuje w Federacji FOSA w Olsztynie.

LUDZIE, KTÓRYM SIĘ CHCĘ I MIEJSCE DO DZIAŁANIA

Agnieszka Janicka

Co słyhać w Stowarzyszeniu CWOP, czyli dobre praktyki w powiecie ostródzkim. Wywiad z Gosią Hołubiec, prezeską stowarzyszenia o obecnych działaniach i planach na przyszłość.

Agnieszka Janicka: Jak to się stało, że pierwsze wzmianki o CWOPie w Ostródzie miały miejsce już w 2005 roku, a Stowarzyszenie ma dopiero cztery lata?

Małgorzata Hołubiec: W 2005 roku, a dokładnie 19 listopada, podpisano porozumienie partnerskie na rzecz utworzenia Centrum Wspierania Organizacji Poza-

rządowych. Miało to być wspólne przedsięwzięcie „pozarządówki” z terenu powiatu ostródzkiego. Dwanaście organizacji usiadło przy jednym stole i spisało, można powiedzieć – pierwsze standardy centrum organizacji pozarządowych. W porozumieniu zdefiniowano klientów, rodzaj i zakres usług, sposoby pracy, podział zadań, a nawet budżet. Wybrano lidera. Było nim

wówczas Ostródzkie Stowarzyszenie Kulturowe Sasinia. W latach 2006-2007 w ramach projektu FIO oficjalnie uruchomiono Centrum, zatrudniono pierwsze osoby, w tym ekspertów i doradców. Grupa partnerska wzięła udział w wizycie studyjnej, w ramach której uczestnicy odwiedzili pobliskie i podobne centra aktywności: COP w Iławie, Elblągu i Kacze Bagno – Miejsce

Inicjatyw Pozytywnych. Od 2007 działania CWOP są też finansowane ze środków Powiatu Ostródzkiego, dzięki wpisaniu zadania do nowatorskiej – jak na tamte czasy – Karty Współpracy Powiatu z organizacjami pozarządowymi. Było to zasługą ówczesnej Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Ostródzkiego.

JESTEŚMY PRZEDSZKOLAKIEM

Pytasz natomiast o Stowarzyszenie CWOP. Tak naprawdę pełna nazwa brzmi: Stowarzyszenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Obywatelskich i rzeczywiście data rejestracji przypada na wrzesień 2011 rok. Mamy więc dopiero cztery latka – jesteśmy przedszkolakiem ☺

Stowarzyszenie powstało, ponieważ CWOP zaczął się rozwijać. Składając wnioski jako Sasinia, musieliśmy poświęcać wiele cennych znaków na tłumaczenie, dlaczego organizacja kulturalna zajmuje się wspieraniem III sektora. My jako ludzie także dojrzeliliśmy i wreszcie postanowiliśmy wyodrębnić samodzielną organizację do prowadzenia Centrum. Założycielami Stowarzyszenia w większości są osoby, które tworzyły CWOP w 2005 – jednocześnie liderzy znanych organizacji pozarządowych w powiecie ostródzkim.

AJ: *Mówisz, że jako organizacja jesteście „przedszkolakiem”. Skąd u przedszkolaka taka różnorodność działań i rosnący z roku na rok potencjał kadrowy i finansowy? Dziś nie prowadzicie wyłącznie działań w obszarze wspierania organizacji pozarządowych.*

MH: *To prawda. Te cztery lata to czas niezłego tempa. Ze względu na to, że wśród założycieli organizacji były osoby o sporym doświadczeniu w projektach, to już po pół roku mieliśmy budżet ponad 60 000 zł i pierwsze projekty. Nie tylko na prowadzenie CWOP, ale przede wszystkim na współpracę i komunikację. Powstało Małe Forum Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Za chwilę dołączyły organizacje „wsparciowe” z terenu powiatu: LGD, LOTy, instytucje otoczenia biznesu. Powstała całkiem spora i świetnie zintegrowana siatka współpracy. Dziś możemy śmiało powiedzieć, że znamy się ze wszystkimi samorządami. W każdej*

Lokalne produkty turystyczne

gminie mamy zaprzyjaźnionych partnerów. Staramy się też mieć swoich przedstawicieli w „cialach” przedstawicielskich, takich jak Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Ostródzkiego, Powiatowy Zespół ds. ekonomii społecznej. Współpracujemy też z Ostródzką Radą Organizacji Pozarządowych. To chyba nasz największy i najważniejszy sukces. Jesteśmy bardzo dumni z tego, że bezstresowo sięgamy po telefon i ustalamy ważne kwestie. Co istotne – nie tylko my, ale też nasi partnerzy pomiędzy sobą – zwłaszcza pełnomocnicy.

AJ: *Jakie działania prowadzi dziś Stowarzyszenie CWOP?*

MH: *Dziś mamy kilka kluczowych obszarów działania. Oczywiście tym najstarszym i najważniejszym jest prowadzenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych – choć w tym roku bez finansowania ze strony Powiatu. Brak wystanda-*

ryzowania pracy CWOP spowodował, że pieniądze trafiły do innej organizacji. Cóż – taki rynek ☺ Nie są to wielkie dotacje. W pierwszych latach 8000 zł, obecnie 5500 zł rocznie, ale za te pieniądze przygotowaliśmy cotygodniowy newsletter, organizowaliśmy szkolenia dla NGO, spotkania z samorządami, a efektami prac jest cykl poradników, np. jak rozliczać zadania publiczne, przygotować ofertę, a później sprawozdanie itp.

Poradniki były tworzone wspólnie przez pełnomocników i organizacje pozarządowe w powiecie ostródzkim. Uspólniono zasady, formuły, wzory itp. Poradniki dostępne są na stronie www.cwop.org.pl w zakładce „ABC...”

Prowadzenie CWOP udaje się pięknie połączyć z ofertą Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej. W tym zakresie nasze stowarzyszenie jest partnerem dla Stowarzyszenia ESWIP, które uruchomiło cztery takie inkubatory w województwie. Nam jako jedynym udało się zdobyć środki na kontynuację IPS. Dzięki połączeniu tych dwóch podmiotów możemy wspierać nie tylko organizacje, ale także w większym zakresie współpracować z instytucjami

rynku pracy i pomocy społecznej, przedsiębiorstwami i samorządami. Nikogo nie odsyłamy „z kwitkiem”, a trzeba przyznać, że ostatnio odwiedza nas sporo ludzi. A to rejestrują nowe stowarzyszenie, a to chcą pozyskać dotacje na rozpoczęcie działalności, a to szukają szkoleń i kursów zawodowych. Nasze biura znajdują się w Centrum Użyteczności Publicznej, zachodzi więc do nas sporo tutejszych organizacji, czasem zwyczajnie poplotkować, czasem z konkretną sprawą. Tym sposobem rodzą się partnerskie przedsięwzięcia.

AJ: Na ubiegłorocznym Forum Inicjatyw Lokalnych w Zalesiu załoga Stowarzyszenia prowadziła warsztaty z rewitalizacji społecznej. Co to było za przedsięwzięcie i czy nadal je realizujecie?

MH: To było wielkie przedsięwzięcie w roku 2014. Byliśmy formalnym partnerem dla Gminy Miejskiej Ostróda/Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wspólnie zrealizowaliśmy 11-miesięczny projekt o wartości 1 200 000 zł (!). MOPS zrealizował rekrutację, a my objęliśmy wsparciem całe środowiska: małe dzieci w „małej” świetlicy, młodzież w „dużej” świetlicy, a dorosłych działaniami aktywizacyjnymi. Prawie tysiąc godzin zajęć, kilkadziesiąt wycieczek, setki godzin kursów i doradztwa, wsparcie psychologa, porady zdrowotne – szalenie psucho! Co ważne – zgodnie z ideą naszej

organizacji, wypracowaliśmy model angażowania sektora pozarządowego przy jednoczesnym ekonomizowaniu organizacji. Otóż realizację zajęć, szkoleń, doradztwo itp. zlecieliśmy właśnie organizacjom pozarządowym z terenu miasta i okolic. To one znają się na aktywizacji dzieci, mają doświadczenie w pracy z bezrobotnymi i mają świetną kadre. Naszym warunkiem było posiadanie działalności gospodarczej lub przynajmniej odpłatnej. Nie ukrywamy, że sporo organizacji przestraszyło się i chciało zrezygnować ze współpracy, lecz tu wszedł z pomocą Inkubator i pomógł organizacjom załatwić formalności. Upiękliliśmy kilką pieczeni na jednym ogniu. Jedną z nich było trwające do dziś i obfite w działania partnerstwo na rzecz rewitalizacji społecznej. Organizacje pracujące w projekcie zawarły porozumienie, którego wymiernym efektem jest prowadzenie „własnymi siłami” (nieodpłatnie) zajęć dla młodzieży po zakończeniu finansowania w 2015. Powstały też projekty naszych partnerów na kontynuację działań i pracy z młodzieżą. Właśnie ta młodzież stała się dla nas ostatnio bardzo ważna. Po raz pierwszy zajęliśmy się wsparciem osób indywidualnych. Do tego stopnia to się u nas rozwinęło, że w maju dołączyła do zespołu Agnieszka - osoba, której powierzyliśmy w Stowarzyszeniu projekty młodzieżowe.

AJ: I na zakończenie powiedz prostszą, czy jest coś, o czym w szczególności

chcesz opowiedzieć? Co jest dla Was ważne? O czym myślicie?

MH: Ważna jest dla nas kontynuacja pracy z młodzieżą. Przecież nie powiemy „Żegnajcie. Projekt się skończył. Wróćcie, jak znówu będą pieniądze.” Dzięki naszym dotychczasowym partnerom i metodom pracy opartym na dialogu i wzajemnym szacunku, możemy kontynuować działania. Na pewno bardzo mocno ukierunkujemy się w najbliższej przyszłości na obsługę turystyczną w małych miejscowościach powiatu. W ramach dużego projektu FIO 2014 (piąta lokata na liście rankingowej) „MODELowe Społeczności Lokalne”, pracujemy z mieszkańcami tworząc z nimi lokalne produkty turystyczne. Docelowo każde z tych środowisk ma się usamodzielnic i działać biznesowo. W tym procesie pomagają animatorzy i doradcy, manager wsi. Angażujemy mieszkańców nie tylko w przygotowanie ofert, ale też włączamy ich we współdecydowanie o swojej miejscowości. W ramach projektu przygotowujemy 16 planów odnowy miejscowości – wspólnie z mieszkańcami i gminą, a także zadbamy o odpowiednie zapisy w rocznych programach współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Naszymi partnerami w tym przedsięwzięciu są cztery gminy: Ostróda (wiejska), Dąbrówno, Łukta i Grunwald.

INSPIRED YOUTH

Agnieszka Sójka

Jak własne negatywne doświadczenia życiowe można przekuć w coś dobrego i zacząć pomagać innym?

Inspired Youth to wielokrotnie nagradzana organizacja pozarządowa z Anglii, która działa od 2007 roku. Kevina i Liama miałam okazję poznać na walnym spotkaniu europejskiej sieci organizacji Youth4Media, której Stowarzyszenie ESWIP jest członkiem. Po pierwszych dwóch zdaniach, w zasadzie zaraz po angielskim

How are you?, Kevin zapytał mnie o sytuację młodych ludzi w Polsce, o dzieci, które „wpadły” w tzw. system opieki, zostały odebrane rodzicom, opiekunom lub trafiły do opieki społecznej z innych powodów. Kev i Liam są przykładem ludzi, którzy nie mieli w życiu łatwo, ale nie poddali się, a swoje złe doświadczenia przekuli w coś dobrego. Założyli organizację Inspired Youth, która pomaga innym młodym ludziom i nie tylko. Dlatego tak bardzo

zależało mi na zrobieniu z nimi tego wywiadu.

Agnieszka Sójka: Kev, opowiedz nam o swojej organizacji Inspired Youth. Jak wszystko się zaczęło, skąd wziął się pomysł na jej założenie?

Kevin Curran: Inspired Youth zajmuje się kreatywną produkcją mediów cyfrowych, sztuką i stosuje w swoich działaniach techniki włączania społecznego, aby informować, edukować i inspirować. Naszym

Od lewej: Kev, Imy-uczestniczka jednego z projektów, Liam

celem jest wywieranie stałego, pozytywnego wpływu na społeczność, szczególnie zależy nam na włączaniu i wzmacnianiu osób wykluczonych społecznie, zmarginalizowanych. Organizacja narodziła się w styczniu 2007 roku w Północnej Anglii. Widząc codziennie zmarnowane talenty, zniszczone nadzieje i aspiracje, stworzyliśmy własną unikalną filozofię i poświęciliśmy się działaniom mającym na celu „podnoszenie poprzeczki”, zachęcanie do tego innych i tworzenie nowych możliwości, aby podnosić własne aspiracje. Wierzymy, że nawet w najgorszym, najtrudniejszym momencie czyjegoś życia, wystarczy jedna osoba, która w tego kogoś uwierzy, da mu bodziec do działania, aby aspirował do czegoś więcej, uwierzył, że może zmienić własne życie. Wyposażając młodych ludzi w umiejętności kreatywnego wyrażania siebie, pomagając w budowaniu ich pewności siebie, podnoszeniu aspiracji, pokazujemy im, że ich możliwości są nieograniczone.

#ASPIRE TO MORE

Aspire to more, czyli aspiruj do czegoś więcej. Moja własna historia jest przykładem pokonywania ogromnych przeciwności losu, zamiany negatywów w pozytywne. Jako dziecko doświadczyłem

dzie we mnie wierzą i to spowodowało, że podszedłem znowu do kursu i ukończyłem go z wyróżnieniem. Ukończyłem również drugi stopień studiów z komunikacji medialnej, zanim poszedłem na uniwersytet i otrzymałem tytuł licencjata z wyróżnieniami, a mój pierwszy film zdobył nagrodę Royal Television Society w kategorii film dramatyczny. To co sam przeszedłem zainspirowało mnie do pomagania innym i zdecydowałem, że moja ścieżka kariery to ta, gdzie mogę coś zmienić, mieć społeczny wpływ. Zaczęłem pracować z młodymi ludźmi, którym jest ciężko w życiu. Chcę pomagać im uwierzyć w siebie, żeby podnosili własne aspiracje, żeby poczuli, że ktoś w nich wierzy, aby byli pewni siebie.

#DREAM BIG

AS: Jakie są Wasze główne kierunki działania, czym zajmujecie się obecnie? Na Waszej stronie, profilu na Facebook'u można przeczytać hasło „Dream big” (red. w wolnym tłumaczeniu miej wielkie marzenia, marz o czymś wielkim).

KC: Każdy z nas ma potencjał. Każdy może być twórczy. Wierzmy, że poprzez pracę najbliżej problemów, możemy znaleźć najlepsze rozwiązania. Przez wprowadzenie ludzi z doświadczeniem w serce procesu twórczego, wymyślasz realne i wymierne pomysły, które mogą mieć ogromny wpływ społeczny. Ten proces jest wzmocnieniem i traktujemy wszystkich naszych uczestników, jak ekspertów w ich własnym doświadczeniu, czy jeśli chodzi o młodych

biedy i przemocy. W wieku 15 lat mój brat odebrał sobie życie w naszym domu. Trauma, którą przeszedłem zniszczyła mnie strasznie, zrezygnowałem z uczenia się i zacząłem zażywać narkotyki. To co zaczęło się jako ucieczka, zamieniło się w uzależnienie. W pewnym momencie, nie adresując do nikogo, zacząłem pisać o swoich uczuciach. Moja mama i jej przyjaciel znaleźli fragment tego, co napisałem i ze łzami w oczach powiedzieli mi, że mam talent pisarski i powinienem go rozwijać. Poszedłem na krajowy kurs studiów medialnych w York College, ale zaważyłem pierwszy rok z powodu licznych nieobecności. Moja wykładowczyni posadziła mnie przed sobą i powiedziała, że wie przez co w życiu przeszedłem, i że we mnie wierzy. To był naprawdę wielki moment w moim życiu, dowiedzieć się, że lu-

dzają się w pracy z nimi. Nasz manager techniczny Liam Powers jest raperem, nagrywa Hip-hop, który młodzież rozumie. Nasze projekty są dostosowane do poszczególnych grup społecznych i zakładają włączanie uczestników od początku w cały proces i wszystkie działania. Uczestnicy zyskują poczucie wpływu na treść produktów medialnych, a poprzez kreowanie i zarządzanie własną pracą, mogą inspirować innych do działania i edukować.

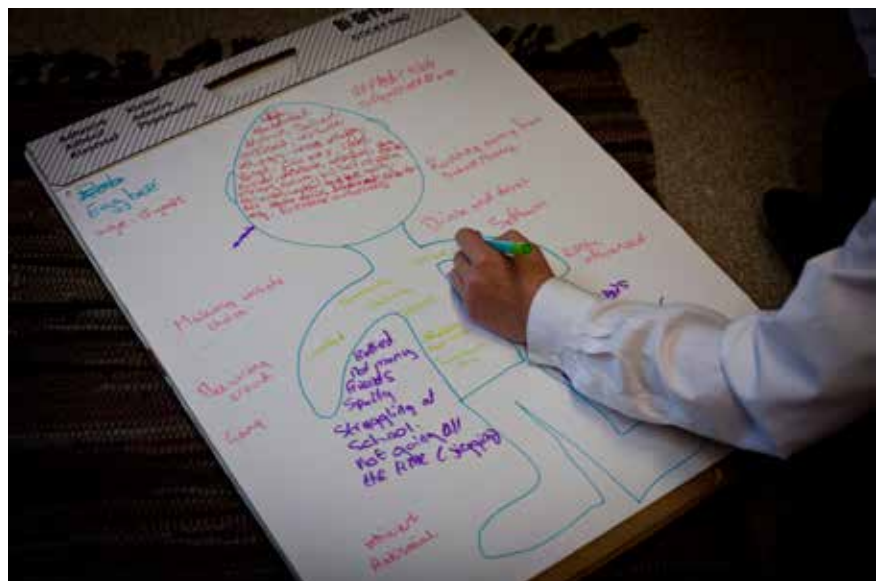
AS: Twoja organizacja działa również na rzecz osób starszych. Co dokładnie robicie, czy trudno jest wspólnie pracować - młodzi ze starszymi?

KC: Naszym głównym celem zawsze jest wywieranie pozytywnego wpływu na społeczność, używając kreatywnych metod. Jesteśmy przekonani, że niezależnie

bezdolnych, o uzależnienia, podejmowanie ryzykownych zachowań czy demencję. Nasza praca to zarówno kreatywny proces, który buduje poczucie własnej wartości i rozwija kompetencje kluczowe, jak i tworzenie mocnych kampanii społecznych, które niosą przesłanie. Pracujemy na profesjonalnym poziomie, współpracujemy z profesjonalistami w dziedzinie sztuki, z branży medialnej, aby nasze produkty medialne wyróżniały się na tle innych i skupiały uwagę społeczną, na którą zasługują. Nasze wysokiej jakości filmy i kampanie medialne niosą silne przesłanie społeczne i są skierowane do szerokiej publiczności.

W naszej pracy opieramy się na doświadczeniu uczestników, z którymi pracujemy. Wierzymy w budowanie silnych, profesjonalnych relacji i używamy takich form artystycznego wyrazu, które do nich

przemawiają. Nowoczesne, miejskie formy sztuki trafiają do młodych ludzi i spraw-

od wieku wszyscy dzielimy te same ludzkie cechy, historie, doświadczenie, wiedzę i kreatywność. Praca z osobami starszymi to przyjemność, ponieważ odkrywasz niesamowite historie i podróże, które mogą Cię zainspirować! Nasze podejście różni się od pracy z młodzieżą, ale pozostaje ten

sam etos, a naszym celem jest dać ludziom pozytywne doświadczenia i stworzyć produkt medialny, który będzie miał dużą siłę oddziaływania.

DEMENCJA „HISTORIA JAK NASZA”

AS: *Opowiedz proszę o Waszej kampanii na temat demencji, jak ważne jest aby edukować ludzi, informować o tej chorobie.*

KC: *Przez ostatni rok Inspired Youth prowadziło kampanię społeczną na temat podnoszenia wiedzy na temat demencji. Projekt „Historia jak nasza” był skierowany specjalnie do osób dorosłych żyjących z demencją oraz angażował ich w tworzenie nowych pomysłów.*

W pierwszej kolejności zbadaliśmy istniejące w naszej społeczności usługi społeczne na rzecz ludzi chorych na demencję, żyjących z tą chorobą. Następnie nawiązaliśmy kontakt, zbudowaliśmy relacje z tymi organizacjami, instytucjami i rozpoczęliśmy z nimi dialog. Rozmawialiśmy o ich pracy i jakie nasz projekt mógłby przynieść korzyści ludziom żyjącym z demencją, z którymi pracują.

Harmony Café to inspirująca kafejka, która prowadzona jest w całości przez studentów – wolontariuszy. Jest to miejsce gdzie ludzie z problemami z pamięcią mogą się spotkać raz w miesiącu, spędzić czas w przyjaznym środowisku. Po tym jak zobaczyliśmy co robią, jak pracują, postanowiliśmy uczynić ich naszym kluczowym

Everyone has a story
To hear ours visit www.astorylikeours.wordpress.com

partnerem. Interakcja międzypokoleniowa była jednym z kluczowych czynników, które spowodowały, że postanowiliśmy z nimi współpracować. Zobaczyliśmy, że kafejka może być faktyczną, realną platformą komunikacji, która pomoże nam dotrzeć do ludzi naszą kampanią społeczną. Od początku naszym pomysłem na przygotowanie kampanii było poznanie potrzeb ludzi, których chcieliśmy włączyć w two-

żenie projektu. Zamiast pracować w grupach, pracowaliśmy raczej indywidualnie z osobami chorymi na demencję oraz ich opiekunami, którymi najczęściej byli ich partnerzy lub rodzeństwo.

Po konsultacjach z członkami kawiarni powstał pomysł na stworzenie szeregu pozytywnych portretów fotograficznych przedstawiających osoby żyjące z demencją, które miały pokazać charakter, osobo-

wość, relacje ale i życie poza chorobą, ich historię. Pracowaliśmy z profesjonalnym fotografem, który robiąc zdjęcia, starał się bardziej „uchwycić momenty”, niż robić pozowane portrety. W trakcie zdjęć rozmawialiśmy z uczestnikami o ich życiu, związkach, ich podróżach i doświadczeniach, stworzyliśmy przestrzeń do interakcji i śmiechu. Rezultatem była seria silnie oddziałujących obrazów i historii, które rozsyłaliśmy w sieci, wirtualnie ale i podczas wystawy zdjęć. W ramach projektu stworzyliśmy kilka filmów z osobami żyjącymi z demencją. Filmy miały jeden cel – pokazać ludzi, ich życie, ich historię.

AS: *Spotykamy się na jubileuszu 10-lecia europejskiej sieci organizacji Youth4Media. Dlaczego zdecydowaliście się przystąpić do Sieci?*

KC: *Zdecydowaliśmy się być częścią sieci z wielu powodów. Widzimy w sieci świetną okazję do kontaktów z NGO z innych krajów, które dzielą z nami ten sam cel, zmianę społeczną. Sieć jest również dla nas platformą do dzielenia się naszą pracą i filmami wśród międzynarodowej publiczności. Wierzymy, że w ten sposób możemy stworzyć przyszłe partnerstwa na około świata.*

AS: *Jakie macie plany na przyszłość? Nowe pomysły, projekty?*

KC: *Jako organizacja non profit zawsze mamy pomysł na nowy wielki projekt, zawsze budujemy go na bazie tego co już robimy. Pracujemy nad wnioskami aplikacyjnym o dotacje na projekty, na rzecz grup, indywidualnych osób, tworzymy empatyczne produkcje filmowe dla organizacji, które chcą się podzielić swoim doświadczeniem, dobrymi praktykami i wywierać wpływ społeczny. Obecnie pracujemy nad partnerskim projektem z I.Q.Support – NGO z Rumunii, chcemy stworzyć teledysk na temat podnoszenia aspiracji. Zawsze szukamy nowych partnerów, a tam gdzie jest synergia i pasja by zmieniać świat, tam żadne granice nie mają znaczenia.*

KILKA INFORMACJI O KEV CURRAN I LIAM POWERS Z INSPIRED YOUTH

Kevin Curran, reżyser, którego pasją jest chęć zmieniania świata na lepsze. Używa opowieści, jako mocnego sposobu nawiązywania kontaktu z publicznością, poprzez media i filmy. Jego praca pomogła wielu instytucjom i organizacjom w licznych kampaniach społecznych. Kev bazuje w swoich filmach, zarówno dokumentalnych jak i dramatycznych, na prawdziwych ludzkich doświadczeniach. Uczestników od samego początku włącza w proces tworzenia, aby stworzyć unikalne i szczerze filmy. W jego filmach, na ile to możliwe występują amatorzy, prawdziwi ludzie, którzy przeżyli to, o czym opowiada w swoich filmach. Jego pierwszy debiutancki film „Inner Sense” wygrał nagrodę Royal Television Society i był chwalony na Turner Classic Short Film Festival przez Ewan’a McGregor’a i Ridley’a Scott’a. Od tego czasu Kev nakręcił wiele nagradzanych filmów i kampanii społecznych. W tym miesiącu za swoją pracę społeczną został nominowany do nagrody Człowiek Roku w konkursie Community Pride za działalność na rzecz społeczności miasta York. Jest założycielem i prezesem Inspired Youth. #Apire to more.

Kontakt do Kevin Curran: kom. +78 17 30 86 72,

email: kev@inspiredyouth.org

Strona Inspired Youth: www.inspiredyouth.org, Facebook.com/inspiredyoutharts

Liam Kritikal Powers, artysta Hip-hop, od 7 lat tworzy swoją muzykę, aby wyrazić siebie, ale i zainspirować młodych ludzi oraz dać im siłę do działania. Zaczął tworzyć w wieku 15 lat, w oparciu o to co sam przeżył. Po śmierci ojca, poczuł, że tylko w ten sposób może wyrazić to co czuje, ponieważ był zbyt nieśmiały, aby rozmawiać o tym z innymi ludźmi. Szybko zaczął zyskiwać szacunek, którego nigdy nie miał pośród innych młodych ludzi ze szkoły czy podwórka. Teraz, po ponad 7 latach, udało mu się osiągnąć wiele, m.in. jego muzykę grało BBC i inne angielskie stacje, występował podczas Your Film Festival trzy lata z rzędu, na głównych

scenach muzycznych, wydał 4 oficjalne single, które można zakupić na iTunes, występował na żywo również za granicą, w Grecji, Niemczech. Kiedy Kritikal nie tworzy muzyki, pracuje jako manager techniczny w Inspired Youth. Filmuje, fotografuje, edytuje materiał, a także prowadzi warsztaty z młodymi ludźmi, ucząc podstaw pisania tekstów, dzięki którym mogą wyrazić siebie w pozytywny i kreatywny sposób. Jego muzykę można znaleźć na www.soundcloud.com.

Kontakt do Liam Kritikal Powers: kom. +75 85 95 66 96, e-mail: Liam@inspiredyouth.org

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego